

VIEŅYBĒ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Vienybės 60 metų jubiliejaus proga, vasario 24-tą dieną or Lyceum salėje, Brooklyne įvyks didžiulis koncertas.

LX METAI 6 N

PENKTADIENIS 1946 M. VASARIO (FEB.) 8 D.

KAINA 5 CENTAI

DABAR

Kam reikalinga JTO
Laiškas iš Švedijos
Kur eina Europa?
Tai "taikos darbas"

Juozas Tysliava

Kodėl Jungtinių Tautų Organizacija nenori apsigyventi Šveicarijoje, savo sesers Tautų Sąjungos tėviškėje, tai — ilga istorija.

Dar būtų ilgesnė istorija apie tai, kodėl Jungtinių Tautų Organizacija ieško vietos įsikurti ten, kur ji mažiausiai yra reikalinga.

Juk ne Amerikoje, bet Europoje reikia atstatyti karo sugriautą gyvenimą.

Ne Amerikai, bet Europai gresia naujas karas.

Tai, veltui politikai bando bėgti patys nuo savęs.

O tuo tarpu, štai, iš Švedijos rašoma:

"Sausio 25 d. įvyko paskutinis baltiečių, buvusių internuotų Švedijoje, tragedijos aktas. Jie, nepaisant aktin-gos švedų visuomenės priešimo-si ir karštų debatų apie juse Ridsdago kamero-se, bu-vo vyriausybės išduoti bolše-vikams. Bolševikų laivas Be-lostrov juos išvežė nežinoma kryptimi, bet, deja, žinoma likimui: lėtai mirčiai kruvi-name NKVD glėbyje."

Bet tai dar ne viskas.

Mūsų korespondentas toliau taip rašo:

"Išvežimo epilogas, kaip ir visa tragedija, buvo užnau- pauduota nekaltų kankinių krauju. Vienas latvių leitenantas, laike transporto i uosta, skutimuisi peiliuku per-sipiovė gerklę ir vežant į li-goninę mirė. Kitas baltietis, vežamas autobusu taip pat i uosta, bandė išsokti pro lan-gą ir sunkiai susižeidė, tačiau švedų buvo rūpestingai su-tvarstytas ir išduotas bolševi-kams. Dar vienas, prieš lai-vui išplaukiant, pamišo... Tuo tarpu aukšti švedų policijos pareigūnai vaišinos laive prie turtingo bolševikų stalo už... stropų pareigų atlikimą."

Komentarai? Palaukite.

Toliau rašoma:

"Dar kartą pasaulyje gar-siai suskambėjo trys dešimtys Judošiaus sidabrinių... Keletą savaičių prieš baltiečių išve-žimą, vienas internuotasis bal-tietis ligitinėje, kur buvo pa-guldytas atsigauti po totali-no 16 dienų bado streiko, vos jėgoms sustiprėjus, protestuo-damas prieš nežmonišką šve-dų vyriausybės nuosprendį, pašeilu išsidūrė akį ir pase-koje to, tapo paralyžiuotas. Tačiau ir tas neįstengė pa-keisti tvirtos švedų 'demokra-tinės' vyriausybės nuosprend-žio."

Dabar... Dabar leiskime pa-čiam korespondentui kome-ntuoti:

"Švedų tautos amžiais ger-tas demokratiškumas ir žmo-niškumas tapo aptaškytas ne-kaltu krauju. Ta proga, šve-dų demokratams nenoromis tenka priminti, kad nekaltas kraujas šaukiasi dangaus tei-singumo. Internuotų baltiečių didžiausias nusikaltimas bu-vo tai, kad jie gynė savo bočių žemę ir, užgesus paskutinei vilties kibirkštei, atbėgo į laisvą švedų žemę ieškoti prieglaudos. Beviltiško nusi-minimo surakintos pabėgėlių širdys klausia, kada baigsis nekaltų pabėgėlių žudymas ir

VOKIETIJOJE ORGANIZUOJAMOS JUGOSLAVŲ IR LENKŲ ARMIJOS

Jos veikia britų ir amerikiečių zonose

New York Times atstovas amerikiečių zonoje R. Daniel savo laikraščiui telegrafa-vo plačių informacijų apie lenkų ir jugoslavų suorganizuotas armijas, kurias ginkluoja, kuriomis rūpinasi Ame-rikos armijos vadovybė Vo-kietijos ir Austrijos provincio-lose.

Lenkų armija, pagal New York Times pranešimą, jau dabar sudaranti 60 kuopų, tu-rinčių po 250 ginkluotų vy-rų. Jugoslaviai turi gerai or-ganizuotas ir kare patyrusias armijos 10,000 vyrų. Kitais pranešimais, kitos rusų pa-vertgotos tautos taip pat turin-cios galimybes organizuoti savo kariuomenės amerikie-čių ir britų zonose. Buvo gau-ta pranešimų, kad generolas Povilas Plechavičius nešioja Lietuvos karininko uniformą ir taip pat organizuoja lietu-vių batalionus...

Britų okupacinėje zonoje veikia net vokiečių armijos daliniai. Kai maršalui Mont-gomery rusai prikišo, jog bri-tai laiką vokiečių armija, jis į tai tik atsakė: britų valdžia nelaukia jokių patarimų iš užsienio... Be to, britai dar

tebelaiko didžiulę lenkų ar-miją Italijoje.

Visi, kaip New York Times korespondentas sako, pasiry-žę geriau mirti Vokietijoje, negu grįžti i bolševikų užim-tas tėvynes. Visi jie vilki Amerikos armijos uniformą. Be kitų, Amerikos armija, kaip tas laikraštis praneša, ruošiasi pradėti verbuoti ir vokiečių karo lakūnus tarny-bai.

Neturint platusnių žinių, kyla klausimas, ką ten veiks tos amerikiečių ir britų orga-nizuojamos armijos.

New York Times atstovas dar priduria, kad kiekvieną stojantį i pavergtųjų tautų armija patikrina Amerikos armijos G-2, tai yra kariuo-menės štabo antras skyrius, arba slaptoji karinė tarnyba. Ji tikrina kiekvieną, priima-mą i pavergtųjų tautų laisvės kovotojų armija.

Sakoma, kad Amerikos, kaip ir britų armijų vadovy-bės ruošiasi ne tik sustabdyti tolimesnę bolševikų invaziją Europoje, bet ir išstumti juos iš tų kraštų, kuriuos jie karo metu spėjo pavergti.

Winston Churchill, buvęs britų premjeras karo metu, dabar ilsisi Floridoje, kur jis netrukus, kaip pranešama, susitiks su prezidentu Trumanu.

Egiptas nenori britų garnizonų

Sąjudis dėl visiškos Egipto nepriklausomybės vis labiau plečiasi krašte, šiomis dienomis Egipto vyriausybė i teikė britams reikalavimą peržiūre-ti sutartį ir, be to, tuojau at-šaukti savo kariuomenės gar-nizonus.

Egipto valdžia taip pat reikala-ujau Sudano teritorijos, esančios aplink aukštutinį Ni-lo slėnį.

Atvyksta L. Blum

Netrukus i Ameriką atvyksta žinomas prancūzų valsty-bės vyras Leon Blum, kuriam dabar jau 74 metai amžiaus. Blumo vizito tikslas — gau-ti Prancūzijai maisto ir kitų būtiniausių reikmenų.

Nesenai Valstybės sekre-toriaus padėjėjas Achson pa-reiškė, kad tik stebuklu Euro-pa šiomet išvengsianti ba-do.

Vyskupas Bučys atvyks i Ameriką

Mums pranešama, kad vys-kupas Bučys, savo sekreto-rius kun. Vaitkevičiaus lyd-i-mas, ruošiasi vykti i Jungti-nes Valstybes. Vyskupas ir jo sekretorius jau yra gavę JAV vizas, tik dar laukia progos gauti vietą laive.

Iki šiol vyskupas Bučys gy-veno Romoje.

Vėl atnaujinamas fašistų teismas

Taisingumo Departamentas nutarė atnaujinti 30 fašistų bylą, kurios nagrinėjimas bu-ga nutrauktas dėl netikėtos teisėjo mirties. Daugelis kal-tinamųjų yra kalėjime. Prieš juos Vokietijoje rasta daug kaltinamos medžiagos.

Rusai pasisavino Dunojaus laivų bendrovės kontrolę

Šiomis dienomis sovietų o-kupacinės kariuomenės vado-vybė Austrijoje pasisavino Dunojaus laivų bendrovę, pri-klausiusią Austrijos valdžiai. Gana daug šios bendrovės šė-rų priklauso Anglijos ir Ame-rikos kapitalui. Kadangi di-džiama šios bendrovės turto yra amerikiečių okupacinėje zonoje, tai rusams teko bendrovės vardas ir dokumentai. Bet šis naujas rusų užgrobi-mas rodo, kad sovietai ateity-je mano ta bendrove operuo-ti.

Šis rusų aktas, kaip prane-šama, yra priešingas trijų di-džiųjų susitarimui Postdame.

Vengrija — respublika

Vasario 2 d. Vengrijos Stei-giamasis Seimas panaikino tūkstantį metų gyvavusią mo-narchiją ir valstybę paskelbė respublika, kurios pirmuoju prezidentu išrinktas S. Tildi.

Naujasis respublikos pre-zidentas pasakė kalbą, pa-brėždamas, kad Vengrija pa-sukusi "reformų keliu." Anot jo, pirmą kartą istorijoje vengrų tauta savo likimą imanti i savo rankas.

Vengrija yra buvusi res-publika trumpą laiką 1848 m. Taip pat Vengrija buvo paskelbta respublika 1918 m., kai komunistų partija, su Be-la Kun priešakyje, buvo už-grobusi valdžią.

Nežiūrint to, kad dabar Vengrija yra sovietų armijos okupuota, visų dėto praėitą rudenį įvykusioose rinkimuo-se komunistai gavo nepaprastai mažai balsų. Tai parodo, kad vengrų tauta pažįsta ko-munistus ir žino jų režimo metodus.

Ko rusai siekia ginčė su britais?

Iš Londono pranešama, kad sovietų delegacijos Jungtinių Tautų konferencijoje skundas prieš britus dėl Graikijos sie-kęs daug toliau, negu iš šalies įžiūrima. Reikalaujami britų pasitraukimo iš Graikijos, ru-sai vykdė savo imperijos eks-pansiją i pietus — i Viduržė-mio jūrą ir Afriką. Rusai mo-no, kad būsimieji Graikijos rinkimai, gali būti labai ne-palankūs sovietams. Tuo tar-pu sovietai siekia bazių grai-ky salyne, Viduržemio jūrose.

Madrido policija sulaukė 16 vaikinių, šūkavusių "tegy-vojuja karalius."

KODĖL PARYŽIUS LAUKIA TAIKOS KONFERENCIJOS?

(Specialiai Vienybei iš Paryžiaus)

Paskutiniu metu pasau-lis jau pradeda priprasti prie-to, kad nekas nebesipriešina Maskvos reikalavimams ir vi-si sovietų norai būna paten-kinami.

Atrodo, kad joks pasiprie-šinimas sovietų norams yra beviltiškas ir betikslis, nes ga-lų gale vis tiek padaroma taip, kaip jie nori. Bet už tai, iš kitos pusės, kuo toliau, tuo aiškiau visi pamato ir supran-ta, kokie tikrumoje yra Mas-kvos valdovų norai ir kiek jie rodo geros valios lojaliai dir-bti laisvę mylinčių demokratš-ky tautų bendruomenėje. Tas aiškėjimas reiškiasi viešai: ne veltui daugelis laikraščių to-je pat Prancūzijoje, kur dar prieš metus nebuvo įmanoma joks balso pakėlimas prieš so- vietus, dabar jau visus Krem-liaus norus patenkinusią Mas-kvos konferenciją visai atvirai vadina "antruoju Muen-chenu". Mes žinome, kad 1939 m. Muenchene buvo pa-tenkinti visi Hitlerio reikala-vimai; mes žinome ir tai, kas iš to išėjo...

PRANCŪZAI NEPATENKINTI

Maskvoje susitarta, kad taikos sutartis su pralaimėju-siais kraštais turi pasirašyti ne visi bendroje kovoje daly-ve kraštai, bet tik tie, ku-rie kiekvienam priešui atski-rai i oficialiai buvo paskelbę karą. Tokiu būdu Jungtinės Valstybės nepasirašys taikos sutarties su Suomija. Tokiu būdu taip pat Prancūzija iš-stumta iš jai labai rūpimų tal- kos sutarčių su Balkanų val-tybėmis — Rumunija ir Bul-garija. Aišku, sovietai tose sutartyse, kaip ir visur, nori turėti kaip galima mažiau partnerių, kad tuo lengviau galėtų patys diktuoti savo są-lygas. Bet Prancūzijai taip pat labai rūpi Balkanų kraš-tai, ypač Rumunija. Kalba-ma, kad dėl jos interesų Ru-munijoje vos neiširo prancū-zų sovietų prekybos sutarties derybos. Todėl dabar aišku, kad Paryžius labai nepaten-kintas tuo išstūmimu; labai gali būti, kad prancūzai iš vi-so net būtų atsisakę prisidėti prie Maskvos nutarimų, jei toje pačioje konferencijoje nebūtų buvę pasiūlyta taikos konferenciją sukviesti kaip tik Paryžiuje. Šis faktas vėl pakelia tarptautinį Paryžiaus, o tuo ir visos Prancūzijos, prestižą.

KOMUNISTAI PRITARIA

Čia būtina reikia paminė-ti vieną charakteringą reiški-nį: tuo metu, kai visi prancū-zai sutartinai reiškia savo ne-pasitikėjimą jų eliminavimu iš taikos sutarčių pasirašymo su Rumunija ir Bulgarija, prancūzų komunistų partija atvirai giria Maskvos politiką ir peikia savo valstybės vyrus, kurie rūpinasi Prancūzijos interesų saugojimu. O tuo tar-pu šiaip visur komunistai de-dasi didžiausiais patriotais, kuriems vieniems terūpi tė-tyvynės reikalai. Taip pat de-dasi visur kitur, kur tik yra komunistų partijos: ir Kinijo-je, ir Indonezijoje, ir Irane. Juk ir visiškai aiškiai Mask-vos įsakymų klausus maršalas Tito Jugoslavijoje vadinasi tikru demokratišku patriotu. Hitleris tiek nekaltėjo apie tėvynės melę, kiek dabar kal-ba iš Maskvos diriguojami ko-

munistai. Tačiau jei tik kas nors pakelia balsą prieš so- vietus, jei tai darytų ir gin-damas savo krašto interesus, patriotiškieji komunistai tuoj sukelia didžiausią triukšmą, apšaukia jį tėvynės priešu ir "fašistu," nes Maskva negali apsirikti. O tuo tarpu "neap-sirinkančioji Maskva" per sa- so ambasados Paryžiuje, di-džiamą laikraštį išplūsta: ne tik Prancūziją, bet ir visas vakarų kultūros tautas, vadin-dama jas "kultūriškai atsilik-usiomis," buvusias visada "despotijos lopšiu". Pasipikti-nę nekommunistiškieji prancū-zų laikraščiai klausia, ar Fran-cūzijos ambasada Maskvoje gali leisti panašų laikraštį ir panašiai ižeidinėti sovietų val-domas tautas.

Savo viduje Prancūzija per-gyvena taip pat didelių snku-mų periodą. Nors karas pasi-baigė beveik prieš metus, eko-nominė padėtis negerėja. Ypatingai trūksta akmens an-glių, be kurių negali normaliai pradėti darbą fabrikai, ir maisto produktų. Paskutinio-ju metu labai erzino Pary-žiaus gyventojus nuolatinis elektros trūkumas: srovė bū-davo išjungama kas pusvalandis, kol oficialiai nusta-tyta, kad elektros energija tebus tiekiamas tam tikroms valandomis. Pragyvenimo kai-nos kyla diena iš dienos, nors i tai, žinoma, daug atsiliepė franko kurso nuvertinimas. Ekonominės padėties blogėji-mas, daug kas spėja, veikia komunistų partijos nenau-dai, nes nuo praeito rudens i vyriausybę įėję komunistai nesugeba nieko sutvarkyti. Iš savo pusės komunistai sten-giasi padėti išnaudoti, tvirtin-dami, kad visi blogumai kyla tik iš to, kad ne jie vieni tu-ri valdžią. Gyventojų nepasi-tenkinimas reiškiasi streikų serija, prie kurių organizavi-mo komunistai neabejotinai prisideda. Streikuoją vis, net valstybės tarnautojai. Ryšium su komunistų palaikimais streikais pasitaiko ir kuriozų: taip sausio 18 dieną negalėjo pasirodyti keletas aiškiai ko-munistuotjančių laikraščių, nes kaip tik buvo sustreikavę jų spaustuvių darbininkai.

Partijų veikloje vis labiau reiškiasi karščiavimasis prieš artėjančius naujus rinkimus — kaip žinome, dabartinis parlamentas yra tik laikino, steigiamojo pobūdžio ir nauji rinkimai turės įvykti gegužės mėnesį. Praeituose rinkimuo-se komunistai gavo beveik penkis milijonus balsų, nors komunistų partija turi tik vieną milijoną narių. Da-bar daug kas Paryžiuje lau-kia, kad komunistams nebe-pavyks surinkti tokio balsų skaičiaus, ir būtent ne tik dėl jų pastreikusio nesugebėji-mo pakelti ekonominę padėtį krašto viduje, bet ir dėl bend-ro Sovietų Sąjungos prestizo kritimo prancūzų viešosios nuomonės akse. Žinoma, par-tijos nariai balsuos už savo tėtijos partiją, bet didelė dalis pri-jaučiančiųjų tikrai gali rim-tai suabejoti. Taip pat reikia neužmiršti, kad praeituose rinkimuose susilaikė apie sep-tynį milijoną balsuotojų, ku-ris, balsuodami, tikrai neatli-dus savo balsų už komunis-tus. (Nukelta i 4-tą pusl.)

Amerikos taikos armija trigubinama

Kongreso karinės komisijos nariai informuoja, kad armi-jos vadovybė reikalaujanti 750,000 tautinės gvardijos vy-rų ir 450,000 pilnos tarnybos kareivių. Tautinės gvardijos vyrai, pagal projektą, visada turės būti tinkamai paruošti pilnai karinei tarnybai. Tuo būdu ginkluotų aktyvioje tar-nyboje Amerika, taikos metu, mano turėti 1,200,000 vyrų. Prieš antrąjį pasaulinį karą Amerika turėjo apie 370,000, tad po šio karo mūsų ginkluo-tos pajėgos daugiau negu pa-trigubės.

Svarstyta Europos maitinimo reikalas

Vasario 5 d. prezidentas Trumanas buvo sušaukęs spe-cialų kabinetą posėdį maisto tiekimo badaujančiai Euro-pai klausimui. Vienas iš svarbiausių klausimų buvo, tai — ar toks maisto tiekimas Euro-pos ir Azijos žemėms nepri-vers Amerikoje iš naujo įves-ti racionavimo sistemą. Pasid-rodė, kad tuo atveju raciona-vimo sistema nebus reikalin-ga.

persekiojimas? Quo vadis, XX-tas civilizacijos ir kultū-ros amžius?"

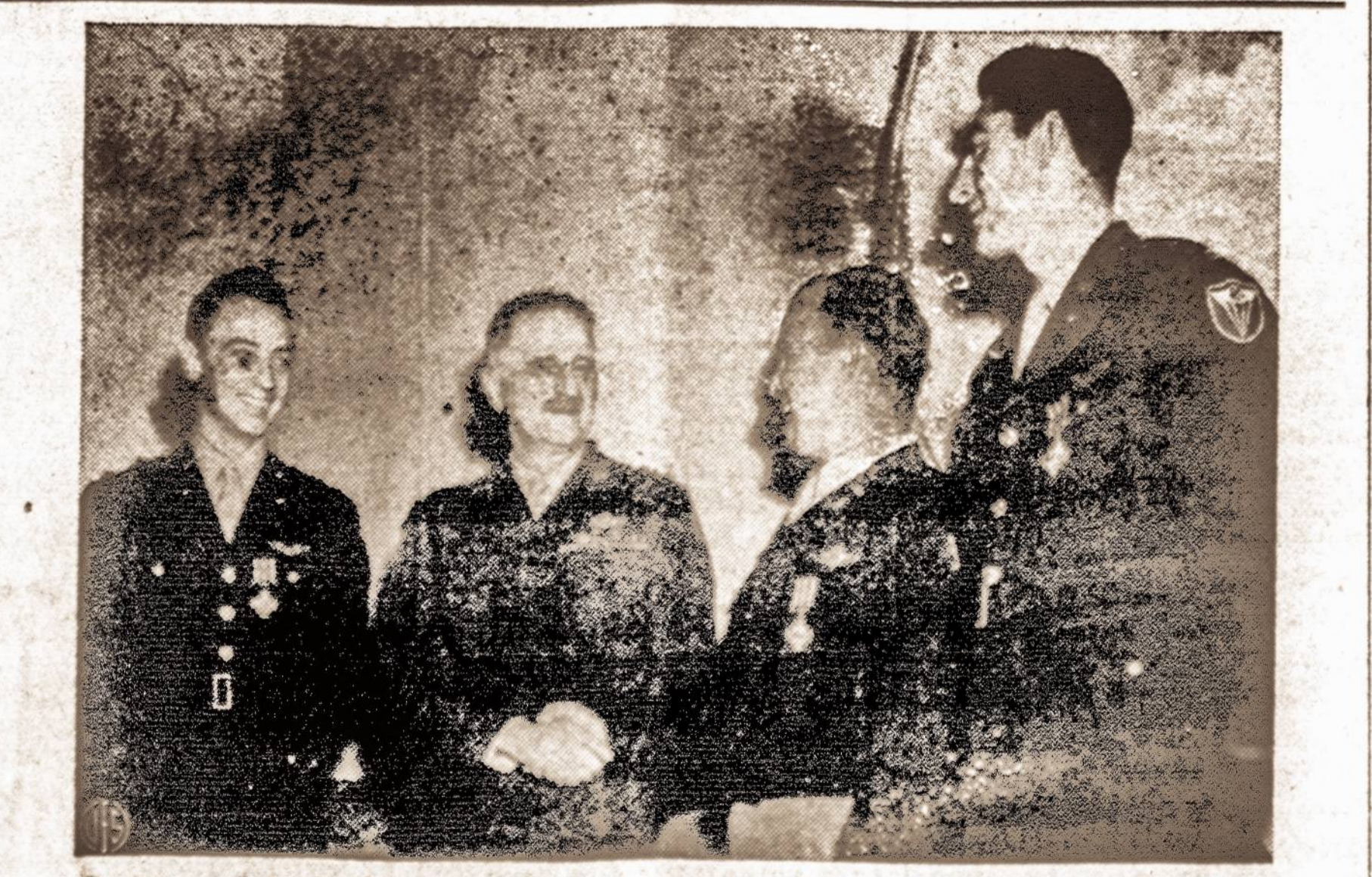
Tokia šiandien Europa.

Švedijoje yra virš 20,000 estų, latvių ir lietuvių, kurie, anot mūsų korespondento, "krivina širdimi apleido savo tėvynę, kad neišbarstius savo kaulų Sibiro taigose, ar ne-užtroškus NKVD kankinimo kamero-se."

"Ar ir jie vieną dieną bus įstumti i kruviną NKVD glė-bį." — klausia, baigdamas, mūsų korespondentas. Štai, kokioje atmosferoje pradeda "taikos darbą" Jung-tinių Tautų Organizacija, ku-minij pagimdė ir pakrikštijo du garsūs Atlanto Carterio idėjų apaštalai...

Pravda priešinga "šiaurės blokui"

Maskvos Pravda rašo, kad švedų spaudos propoguo-jama šiaurės valstybių bloko idėja — Švedija, Norvegija, Danija ir Suomija — esanti priešin-ga Sovietų Sąjungos intere-sams. Maskvos laikraštis, pa-galiau pažymi, kad ši idėja esanti inspiruojama iš Vaka-ry...

Garbės medaliai įteikiami trims armijos oro jėgų lakūnams, laimėjusiems transkontinentalinį skridimo rekordą. Iš kairės — kpt. Martin L. Smith, gen. Carl A. Spaatz (šiemis teikęs medalius) pulk. Wm. H. Council ir kpt. John S. Babel. Ceremonijos įvyko Washingtonė.

Amerikos Lietuvių Savaitė

WORCESTERIO MARGUMYNAI

Lietuvai Remti Draugijos 1 skyrius, kartu su dvylika vietos didžiausių organizacijų, rengiasi minėti Vasario 16 d. Minėjimas rengiamas labai iškilmingai, su vakariene. Tai įvyks vasario 17 d., 5 val. po pietų. Pakviestas kalbėti senatorius David Walsh, kongresmonas Pilbin iš Clinton, Mass. ir žymus lietuvių draugas, Clark universiteto profesorius, dr. W. Elmer Ekblow. Dainuos Aušrelės choras, Jono Dirvelio vadovaujamas. Taip pat dalyvaus vietos solistai ir profesionalai.

LRD vietos skyriaus išde yra 859 doleriai. Sausio 27 d. susirinkime nutarta iš tos sumos 300 dol. perkelti į centras. Maistui ir medikamentams Lietuvos tremtiniams nupirkti paaukotta 160 dol. Valdyba 1946 metams išrinkta iš šių asmenų: Pirm. Mykolas Žemaitaitis, vicepir. Ieva Danielenė, Leonas Jablonskis, Marijona Endžienė, sekr. Kleofas Zurlis, fin. sekr. J. Vieraitytis, išd. Jonas Dvareckas, išd. globėjai: Juozas Pupka ir V. Mitrikas, korespondentas J. Krasinskas. Veiklos komisija — Jonas Dvareckas, A. Kriaucialis, A. Kundrotas ir Ona Simanavičienė.

Sausio 20 d. L. R. D. seime, Bostone, duota teisė valdybai pasinaudoti 500 dolerių išskirtimui iš Europos žymensnio lietuvių, kuris, atvykęs į Ameriką, galėtų papasakoti gyvu žodžiu apie Lietuvos ir jos piliečių likimą.

Worcesteriečiai mano, kad dabar reikia visiems darbuoti.

tis, kaip išmanoma, nes šie metalai Lietuvai — gyvybės ar mirties metai. Taigi, anot Maironio, "petys gi į petį na, vyrai, kas gali..."

Ant mano stalo guli laiškas iš gimtojo kampelio, iš Lietuvos. Mano gimnaitis rašo: "Likau viena su 14 metų dukrele. Zuvo broliis ir jo du sūnūs. Zuvo du sūnūs ir sesutės Mariukos vyras." Vadinasi — šeši šeimos nariai... Jeigu tai būtų vokiečių darbas, ji man būtų parašiusi. Dabar rašoma: "Pas mus didelė tuštuma, ir baimė, ir buvo svetimieji..."

Cenzūra praleido laišką gal tik todėl, kad... "ir buvo svetimieji." O Jonas — patriotas, buvęs valstiaus viršaitis, taip pat buvęs Amerikoje.

Turiu tikrų žinių, kad Clark universiteto profesorius dr. W. Elmer Ekblow jau turi parašęs straipsnį apie Lietuvą. Rašinius bus atspausdintas Vasario 16 proga vietos dienraštyje. Šis kilnus lietuvių draugas yra švedų kilmės žmogus.

Worcesteryje streikuoja valdiniai "drato traukėjai." Šių vielos pramonės darbininkų čia yra apie 150,000. Iš penkiolikos tūkstančių lietuvių gana didelis nušimtis dirbatoje pramonėje. Bet iki šios eilutės bus atpaustos, tai tie darbininkai jau bus grįžę į darbą, nes girdėti, kad eina prie tvarkos. Aišku, kad jeigu etreikas nusitęstų toliau, tai daugeliui vietos lietuvių taip pat tektų nukentėti.

Worcesteryje streikuoja valdiniai "drato traukėjai." Šių vielos pramonės darbininkų čia yra apie 150,000. Iš penkiolikos tūkstančių lietuvių gana didelis nušimtis dirbatoje pramonėje. Bet iki šios eilutės bus atpaustos, tai tie darbininkai jau bus grįžę į darbą, nes girdėti, kad eina prie tvarkos. Aišku, kad jeigu etreikas nusitęstų toliau, tai daugeliui vietos lietuvių taip pat tektų nukentėti.

DETROITO LIETUVIŲ DIENOS

MARIJA SIMS

Tėvo pėdomis

Juozas ir Albina Ambrozai sulaukė didelio džiaugsmo, nes sausio 31 d. grįžo jų sūnus Kęstutis iš karo tarnybos ir jau visai atleistas.

Cia jis mielai sutiktas savo tėvelių ir broliuko Algirdo šiltoje namiškių pastogėje; džiaugiasi pirmomis civilio žmogaus dienomis.

Kęstutis paskutiniu laiku buvo El Paso, Texas iš ten ir tapo atleistas iš karo tarnybos. Sužinojęs, kad iš tarnybos atleidžiamas ir neužilgo galėsias grįžti prie savųjų, Kęstutis parašė savo tėveliui laišką. O tėvas Juozas Ambrozaz paskubomis atsakė sūnui taip:

"Sūnau Kęstutij, pasidairyk po El Paso smiltynus, gal rasi mano pėdsakus, nes pereitai karo laiką aš irgi iš to paties. El Paso buvau išgabentas į Prancūziją kovoms."

Kęstutis Ambrozaz karo tarnyboje išbuvo virš tris metus. Buvo pakeltas į saržanto laipsnį. Kaip muzikas, jis vadovavo kareivių būniui.

Klaidingas raportas

Viena Čikagos Lietuvių Seimo atstovė išduodama savo raporta, štai kaip išsireiškė: "Seime dalyvavo kelios grupės: socialistai, katalikai, sandariečiai ir dar viena grupė... Kaip čia ji vadinasi? Turbūt smetonininkai..."

Absurdas! Smetonininkai Seime nedalyvavo.

Ši "šviesi" ypata visgi nesugebėjo pranešti savo draugijai, kad seimo bankiete kalbėjo Ill. valstijos gubernatorius Green ir kad jis ragino remti Willis-Kelly rezoliuciją U.S.A. Kongrese. O jai kaip tik reikalinga visiems lietuviams žinoti.

Gaila, kad pastarųjų draugijų atstovės sugeba seimose surinkti, tik pietkus, ir juos sugrįžę pasakoja savo atstovaujamos draugijos nariams. Tokiais raportais aišku klaidina narius.

Socialistai po kepurėmis

Kalbant apie Čikagos Seimą pravartu pažymėti dar vieno atstovo būdingą pareiškimą.

Pereitą savaitę, pro Detroitą važiuodamas, pas mus užsuko netikėtas svečias. Vakaro metu susėdė salione ramiai kalbėjomės. Kaip dabar labai madoj, tai ir mes kalbėjome vienybės reikalu. Tą temą palietė, atsidūrėme Čikagoje, seime, "prie rezoliucijų. Mano svečias, kaip seimo delegatas, man daug ką apie seimą papasakojo, nors viską jau buvau girdėjęs anksčiau. Bet man ten nedalyvavus, nieko neliko kaip tik svečio kalbos išklausti ir ją maloniai priimti.

Pagaliau jis man pasigėrdamas sako: "Ar žinai, Marija, kas man seime geriausiai patiko? Ogi, kad dalyvavo daug dviasikijos. Buvo tiek kunigų, kad vien tik savo kepurėmis būtų uždengę visus socialistus."

Mokosi apie Lietuvą

Virginia Universitete Morgantown, West Va., vakarienuose kursuose studentams buvo leista pasirinkti studijuoti bet kokią Europos šalį. Studentė Frances Woodhull pasirinko Lietuvą. Ji dabar vertėia knygynus ieškodama

medžiagos apie Lietuvą. Jai daugiausia padeda Timeless Lithuania ir Simučio knyga apie Lietuvos ekonomiką. Rašomasis darbas apie 52 puslapius. Už tą dezertaciją mokiniams bus suteiktas aukštesnis laipsnis. Šie studentai jau baigė savo mokslą bet lanko universitetą, kad pasiekti "Masters" laipsnį. Frances yra mokytoja.

R. Kryžius dar gyvuoja

Amerikos Raudonojo Kryžiaus Lietuvių vienetas kurį laiką buvo neveiklus, bet ir vėl pradėjo veikti. Išsirinko naują valdybą, kovo mėnesį ruošia vakarėlį ir dalyvaus kovo mėn. metinėje rinkliavoje.

Naują valdybą sudaro — pirm. Malvina Smalilienė, vicepir. Julė Juodvalkienė, rašt. Marė Sims, išdinkinė Magdalena Greivienė ir organizatorė Bessie Keblaitienė.

Pramogos

TORONTO, ONT. — Šeštadienį, vasario 16 d. Aušros choras rengia šokius su užkandžiais Lietuvių parapijos svetainėje. Pradžią 8 v. vak. kviečiami visi lietuviai kam aplinkybės leidžia, atsilankyti.

Sekmadienį, vasario 17 d., teipogi Aušros choras su savo dainų programa dalyvaus bendrame lietuvių šėšių organizacijų rengiamame minėjime, kuris įvyks (tik skersai Dundas St. nuo lietuvių bažnyčios) St. Agnes svetainėje, 6 val. vakare

IEŠKOMI

Abaravičius Jurgis, sūnus nus Kazimiero, kilęs iš Švenčionėlių, gyvenęs Chicagoje. Adomaitis Jonas, sūnus Juozo kilęs iš Stoškų km., Žvirgždžių v., Šakių a., gyvenęs Chicagoje.

Adomaitė Verutė, Paulė ir Valė, dukterys Aleksandro, kilusios iš Dvarininkų km., Radviliškio v., Šiaulių a.

Aleksa Vladas, kilęs iš Onuškio, Trakų apskr.

Arkočius Stasys, sūnus Jono, kilęs iš Zaslių v., gyvenęs New Yorke.

Armonikienė - Vaišvilaitė, Marė, dukte Simano, kilusi iš Berotiškės ar Bernadiškių k., Balakų v., gyvenusi Collensville (?)

Astrauskas Titas, kilęs iš Lekėčių v., Šakių ap., gyvenęs Kolumbijoj (?)

Auginai, Aleksandras ir Bronius, sūnus Antano, kilę iš Gailiūnų km., Pabaisko v., Ukmergės a.

Babušis Antanas, kilęs iš Lietuvos.

Babušis Matas, gyvenęs Scranton, Pa.

Bačiulis Nikodemus, kilęs iš Vikipolio vnk., Malėtų v., Utenos apskr.

Bagočiūnas Jonas, sūnus Antano, kilęs iš Elizabeth, N. J., gyvenęs Elizabeth, N. J. Balandžiai, Danielius ir Stefanija, kilę iš Urvių km., Skuodo v., Kretingos apskr.

Balčaitis Jonas, sūnus Jono, gimęs J. A. Valst. Balčaitis Kazys, sūnus Jokūbo, kilęs iš Pušaloto.

Balčaitis Petras, sūnus Jokūbo, kilęs iš Jušaloto. Balčaitienė - Babužytė, Saliomėja, gimusi Kanadoje.

Balmaitė Agota, dukte Pranciškaus, kilusi iš Varnių ir gyvenusi Kanadoje.

Balsienė - Gedvilytė Marija, dukte Jono, kilusi iš Blinstrubiškių km., Viduklės v., Raseinių a., gyvenusi Chicagoje.

Baltrukonis Vincas, kilęs iš Dambuvkos km., Igliskėlių v., Marijampolės a., Waterbury, Conn.

Banevičius Kazys, sūnus Eugenijus, kilęs iš Truškavos, Panevėžio a., gyvenęs Philadelphia, Pa.

Bagušinskas Vincas, sūnus Tomo, kilęs iš Liepeliūnų. Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti: Consulate Gen. of Lithuania 41 West 82nd Street New York 24, N. Y.

is Gailiūnų km., Pabaisko v., Ukmergės a.

Aukštakalnis Antanas, sūnus Mykolo, kilęs iš Rudiškių km., Marijampolės apskr., gyvenęs New Yorke.

Babušis Antanas, kilęs iš Lietuvos.

Babušis Matas, gyvenęs Scranton, Pa.

Bačiulis Nikodemus, kilęs iš Vikipolio vnk., Malėtų v., Utenos apskr.

Bagočiūnas Jonas, sūnus Antano, kilęs iš Elizabeth, N. J., gyvenęs Elizabeth, N. J. Balandžiai, Danielius ir Stefanija, kilę iš Urvių km., Skuodo v., Kretingos apskr.

Balčaitis Jonas, sūnus Jono, gimęs J. A. Valst. Balčaitis Kazys, sūnus Jokūbo, kilęs iš Pušaloto.

Balčaitis Petras, sūnus Jokūbo, kilęs iš Jušaloto. Balčaitienė - Babužytė, Saliomėja, gimusi Kanadoje.

Balmaitė Agota, dukte Pranciškaus, kilusi iš Varnių ir gyvenusi Kanadoje.

Balsienė - Gedvilytė Marija, dukte Jono, kilusi iš Blinstrubiškių km., Viduklės v., Raseinių a., gyvenusi Chicagoje.

Baltrukonis Vincas, kilęs iš Dambuvkos km., Igliskėlių v., Marijampolės a., Waterbury, Conn.

Banevičius Kazys, sūnus Eugenijus, kilęs iš Truškavos, Panevėžio a., gyvenęs Philadelphia, Pa.

Bagušinskas Vincas, sūnus Tomo, kilęs iš Liepeliūnų. Ieškomieji ar apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti: Consulate Gen. of Lithuania 41 West 82nd Street New York 24, N. Y.

KRUGELIO Degtinės Krautuė
Mes turime įvairiausių rūšių vyno, alaus ir degtinės
Prieinamos kainos
Green ir John Street Kampas
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-9658

Dr. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

THOMAS MATAS Real Estate
81 Fox Street
WATERBURY, CONN.

CHAS. STRIKULIS Maisto Krautuė
851 Bank Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 4170

Nelaimės valandoje šaukite
STOKES LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
II Pasaulinio karo veteranas
694-696 N. Riverside St.
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-7411

CAPITOL LIQUOR STORE
Šale Capitol teatro
Importuoti ir vietiniai
VYNAS, LIKERIAI, ALUS
Pristatome į namus
Freddie ir Rudy Lerz, sav.
850 Bank Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4268

Highland Market
Įvairūs maisto produktai
A. Benaparis, sav.
840 Highland Avenue
WATERBURY, CONN.

New York Kepykla
M. ir A. Krinsky, sav.
73 Kingsbury Street
WATERBURY, CONN.

Mėsinė ir Grosernė
John Massimo & Sons
318 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.
Tel. 4-9433 ir 3-6151

Vaistinė Bendler's Drug Store
Paruošiami visoki receptai
VISOKIŲ ROŠIŲ LIKERIAI
kampas
Bank St. ir Congress Ave.
WATERBURY, CONN.

Highland Pharmacy Vaistinė
Pildomi receptai
AUKŠTOS ROŠIŲ LIKERIAI
A. R. Šobrinis, sav.
575 Highland Avenue
(kampas Washington Ave.)
WATERBURY, CONN.

John Deliniks ir Sūnus
Laidotuvių Direktorai
ir Notaras
17 Congress Avenue
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-6181

BRASS CITY Coal & Oil Co.
W. Kasperavičius, sav.
71 S. Leonard Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 4-0534

Joe's Tire Shop
Armstrong Tires
Joe Samoska, sav.
241 N. Main Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-2414

BRASSCO BOTTLING CO., Inc.
Įvairios sodės
B. Kasparavičius, sav.
24 E. Liberty Street &
21 Bond Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 5-1217

COLONIAL BOTTLING WORKS
Įvairūs gėrimantieji gėrimai
sodė — ginger ale
Jonas Kikna, sav.
WATERBURY, CONN.

WATERBURIO LIETUVIŲ ŽINIOS

NAUJA LVS VALDYBA

Sausio 20 d. LVS skyrius turėjo metinį susirinkimą, kuriame buvo renkama nauja valdyba. Nutarta ruošti pokylį Lietuvos nepriklausomybės sukakčiai paminėti. Taip pat nutarta pakviesti į pokylį žymius Conn. valstybės politikus ir supažindinti juos su Willis-Kelly rezoliucijomis, prašant jų paramos. Vasaros metu nutarta rengti du piknikus: vieną birželio 16 d., o kitą rugpjūčio 15 d. Paaiškėjo, kad iki šiol Lietuvos reikalams yra surinkę virš tūkstančio dolerių.

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Hartforde

HARTFORD, CONN. — Lietuvių Tarybos skyrius turėjo savo mėnesinį susirinkimą sausio 17 d. Lietuvių parapijos mokyklos kambariuose, į kurį atsilankė kitų draugijų atstovai. Kad ir neskaitytinas buvo nariais, bet vis tiek buvo apkalbėti skyriaus reikalai ir buvo nutarta rengti Lietuvos Nepriklausomybės minėjimą, kuris įvyks vasario 17 d. Atsilankė į šį susirinkimą net 7000 svaryų ir pasiūstą į centrą. Lietuvių kurie dar turite atliekamų darbų malonėkite priduoti šiam skyriui, nes tai yra be galo svarbus darbas susilpti kitus. Mes esame matę kaip žmonės gyvena Europoje ir kaip jiems trūksta drabužių, maisto ir kaip jie laukia pagalbos iš Amerikos. Jų visų būklė yra apvertkinta. Mūsų visų pareiga jiems pagelbėti, kuo kas gali.

Užkviesti kalbėtojai, šventos Čelijos choras, solistai, dainininkai ir kiti. Programa bus turtinga ir gana idomi. Lietuvių Tarybos skyrius kviečia visus Hartfordo ir apylinkės lietuvius atsilankyti į šį rengimą, pasiklausyti kalbų iš šių dienų lietuvių gyvenimo, pasiklausyti muzikos ir dainų, atsiminti visus savo

Ramanauskienė, vicepirm., Antanina Colney, sekr., Pet. Steponavičius, išd., išd. globėjai: J. Mikėnas ir St. Jaseilūnas.

Susirinkime dalyvavo viešnia iš Ansonijos O. Čeplinskienė. Ji pasakė kalbą ir griežtai smerkė srovių vadus, ardančius lietuvių vienybę.

SUNKIAI SUZEISTA

Sausio 23 d. savo namuose susižeidė ponia Wiggins, žinomo biznieriaus Gabriel Wiggins žmona. Jau kelios dienos, kai sužeistoji guli ligoninėje.

Linkime poniai Wiggins pasveikti.

Dr. M. J. Colney.

Todėl visi nepamirškime vasario 17 d. Atsilankykite į Lietuvos Mokyklos svetainę, 2:30 val. po pietų.

Teko patirti, kad Hartford šalpos skyrius jau atliko labai gražų darbą rinkimo drabužių nukentėjusiems Europos gyventojams. Iki šiol, jau surinkta net 7000 svaryų ir pasiūstą į centrą. Lietuvių kurie dar turite atliekamų darbų malonėkite priduoti šiam skyriui, nes tai yra be galo svarbus darbas susilpti kitus. Mes esame matę kaip žmonės gyvena Europoje ir kaip jiems trūksta drabužių, maisto ir kaip jie laukia pagalbos iš Amerikos. Jų visų būklė yra apvertkinta. Mūsų visų pareiga jiems pagelbėti, kuo kas gali.

A. Sabeika

Boston Realty Trust INSURANCE SERVICE
veda
adv. Joseph B. Gailius
417 E St. (Broadway kamp.)
South Boston, Mass
Tel.: SOU 2732

SILVER CAFE, Inc.
S. ZAVADSKAS, sav.
Visų South Bostono lietuvių kelio galas
324 W. BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Tamulio Fotostudija
Portretai, vestuvių grupės,
555 STATE STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 8-8570

Laidotuvių Direktorai
J. MARKEVICZ IR SUNUS
Puikiai įgyta kopyčia.
Profesionalūs patarnavimas
15 TRUMBULL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT
Tel. 5-92229

LIETUVIŲ UZEIGA
BRONIUS DAUJOTA, sav.
CIA SUSIRENKA VISI
NEW HAVENO LIETUVIAI
113 CHAPEL STREET,
NEW HAVEN, CONNECTICUT

STANLEY TOLIUS LIETUVISKA UZEIGA
158 N. Main Street,
UNION CITY, CONN.
Tel.: Naugatuck 4864

RESTAURANAS
RAYMOND WOLUNS, sav.
216 BROAD STREET,
WINDSOR, CONNECTICUT
Bzoiaio tel. — 833
Numų — 308

Laidotuvių Direktorius
ANTANAS VENSUNAS
665 STANLEY STREET,
NEW BRITAIN, CONNECTICUT
Telefonas 1702

ARROWHEAD RESTAURANT
Edward Jennings Zdančiukas, sav.
Įvairios rūšies gėrimai ir valgiai.
Puiki vieta, pavyzdingas patarnavimas
208-212 EAST MAIN ST., NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 6887.

QUALITY MARKET
Tai vieta, kur žmonės gauna sveiką, šviežią, pirmos rūšies maistą.
VIKTORAS ABECIŪNAS
356 PARK STREET,
NEW BRITAIN, CONN.
Telefona: 1481.

PAUL'S RESTAURANT

PAUL VIŠNIAUSKAS
31 SPRING STREET, NEW BRITAIN, CONN
Telefonas: 8774.

IŠPILIETINTI PILIEČIAI...

Lietuvio tremtinio laiškas iš Vokietijos

Vienas mūsų skaitytojas gavo tokio turinio laišką: Tiek daug laiko praėjo, tiek daug mes keliavom ir dar daugiau išgyvenom, kad vienam laiške visko neįmanoma nę aprašyti. Žinoma, viso to nemačius, sunku būtų tau ir suprasti.

Apie save turiu pasakyti, kad mane pamatęs turbūt ne labai ir pažintum, nes esu jau gerokai pražilęs ir kiek pasenęs... Dabar mes turim visai kitas pažiūras į gyvenimą, mes tapom kiti žmonės, t. y. mes ne žmonės. Pirmiau mes buvome kaip prekiaujamieji objektai paprasčiausiai ir juodžiausiam darbu ir tik už pusiau tuščią pilvą. Mes buvom niekingiausias sutvėrimas, mes buvom "auslenderiai" ir kiekvienas durniausias okupantas buvo už mus gudresnis. Rastos gatvėje nuorūkos buvo mums džiaugsmas ir jas mes surūkydavom net dviese, o už atliktą patarnavimą gauta duonos rėkė irgi džiugindavo mus, gulinti būlė irgi atkreipdavo mūsų dėmesį.

Taip mes vargom ir guodėmės, mes laukėm karo pabaigos ir geresnių laikų. Viltis — durnių paguoda, ir mes su laukėm pasikeitimo. Pasikeitimas atėjo: jau daugiau galima buvo rasti nuorūkų, iš virtuvės galima buvo gauti liekanų, mažiau teko dirbti t. y. atėjo laikas, kai mes tapom trečiu kartu išvaduoti. Dabar mes jau visai nedirbam, mes suvežė į lagerius, mus maitina už dyką, mes gavom išimtinias teises. Taip mes tapom nereikalingas balastas, kurio nėra kur padėti ir kaip atsikratyti, kuriam nėra ko eiti į miestą. Mes ne kaliniai, bet taip pat ir ne laisvi žmonės, prieš mūsų lagerių stovi kažkodėl sargybos.

Mes laukiame, kas bus toliau. Mes esam išpilietinti piliečiai... Niekad neteko nei sapnuoti, kad bus prieita prie to, jog tektų rinkti maistą iš mėšlyno, nors mėšlynas nėra mums svetimas ir rasta mėšlyne kokia skiedra ar vėl gabaliukas anglies nėra paliekamas vietoj štai, kad ir dabar: aš grįžau iš tokio darbo ir su švogeriu atsinešėm truputį anglies. Tiesa, maisto mums dabar pilnai užtenka, bet prikištas pilvas tai dar nėra viskas...

Klausai apie pažįstamus. Pažįstami yra tiek išmėtyti po visą pasaulį, bet kartais gali susitikti net tokiose aplinkybėse, kad sunku ir patikėti. Pav. 1944 m. pabaigoj pripuolamai po bombardavimo vienoj gatvėj prie vienos valgyklos, kur susiburdavo lietuviai, susidūriau patamsy

su girtu žmogum, jis nusikeikė ir iš balso pažinau tavo gerą prietelį Petrą N... Jis turėjo kišenėje bonką šnapso ir ieškojo pijokų padėti paskandinti vargus, o aš ieškojau priemonių mano daliai šeimoms atgabenti iš lagerio Pietų Slavijoj. Taip mes išsiskyrėm, gal būt tam, kad daugiau nebesimatyti...

Kartu su mumis yra mama. Tai gal būt tas vienas žmogus, kuris nenusimena ir sako kaip Dievas duos taip ir bus. Ji savo 79 metams dar visai tvirtai jaučiasi, ji gal būt savo užsilaikymu mus daugiausia stiprina... Mano švogeriš šiuo metu dirba pas amerikiečius už šlaviką. Deja, man dar nepavyko panašiai gerai įsitaisyti... Mūsų sūnus pusketvirtų metų, labai silpno sudėjimo, dukrai už savaitės — 10 mėnesių. Ji sveika, nežiūrint kad 10-tą dieną po gimimo jau buvo karo metu kelionėje. Kokia tai buvo kelionė, tu gal būt įsivaizduoji...

Mūsų tikslas, jei galima pavadinti tai tikslu, yra ši diena. Mes nieko nedirbam ir negalim nieko reikalauti. Mes neturim net šuns teisių, nes šuva gali mušamas cypiti, alkanas būdamas skystis ir patenkintas būdamas uodega vizginti ir jei jam nepatinka, jis gali bėgti ten, kur akys matom... Esant mūsų padėty, aš kartais pavydžiu, bet ne tiems, kuriems yra gata, o tiems, kurie sėdi kalėjime, nes, manau, jų padėtis yra žymiai geresnė kaip mūsų. Jie žino, už ką sėdi ir kada jie vėl bus laisvi...

Tokios tai padrikusios mintys, kurios kartais ateina ir neapleidžia naktį. V. Z.

TREMTEIŲ SPAUDA

Greitu tempu susiorganizavę, vakarų Vokietijoje atsidūrę lietuviai, tiek pat greitai pradėjo steigti savo periodinę spaudą. Pagal vietos išgales, viener spausdinama spaustuvių, kitur — rotatorių.

Mucheno lietuvų kolonija — leidžia net 4 leidinius — Informacinį Biuletinį (išeina kas antrą dieną), Vox Unitatis, Dienos Žinios, Aidas ir Mūsų Kelias.

Lietuvių Sąjunga Wurbur-ge leidžia Lietuvių Žinyną. Roghtenburge leidžiama Lietuvių.

Selingstade leidžiama Lietuviškoji Informacija. Be to, Lietuvių Kat. Kunigų sąjunga pradėjo leisti religinį savaitraštį Naujas gyvenimas. Augsburgėje leidžiamas gražus savaitraštis Žiburiai. Schweinfurte leidžiamas Tėviškės Garsas. Bambergėje lietuviai leidžia informacinį biuletinį Naujie.

"Ten, kur Nemunas banuoja tarp kalnų aukštų, broliai vargdieniai dejuoja..."

LIETUVIŲ GYVENIMAS LAGERIUOSE

Oldenburgo lietuvų stovykloje Lituania veikia pradžios mokykla ir vidurinė mokykla. Daroma žygių įsteigti gimnazija, nes visame Oldenburge yra apie 1,000 lietuvų ir jų skaičius vis didėja. Stovykloje tvarkosi patys lietuviai, Dirbama tik stovyklos ribose. Keli lietuviai dirba UNRRA. Maistas pakankamas ir reguliariai gaunamas. Veikia anglų kalbos kursai. Leidžiamas sieninis laikraštis. Santykiai su angliais labai geri, nuoširdūs.

Goppingen mieste ir apylinkėje yra apie 90 lietuvų. Visi gyvena privačiai. Stovykloje gyvena apie 300 lietuvų, atgabentų iš Leipcigo, Dessau ir Bremeno sričių. Privačiai gyvenantieji papildomo maisto negauna. Stovykloje maistas geras, tačiau gyvenimo sąlygos labai blogos — nėra lovu, čiužinių ir kt.

Aplink Kitzingną Maino slėnyje esančiuose miesteliuose ir kaimuose gyvena apie 70 lietuvų iš Zemaitijos, Kauno, Vilniaus ir kt. Dauguma lietuvų dirba pas amerikiečius virtuvėse. Visi gauna dvigubas maisto kortėles.

Drelingeno Baltijos tautų stovykloje prie Dunojaus, gyvena apie 520 lietuvų kuriems vadovauja Lietuvių Sąjungos skyrius. Veikia šešių skyrių pradžios mokykla ir anglų kalbos kursai. Skaitomos įvairiomis temomis paskaitos. Veikia skautų būre.

liai. Suorganizuota mišrus choras, tautinių šokių grupė, ir reprezentacinis stygų kvintetas. Sudarytas tinklinio ir krepšinio komandos.

Kempteno apylinkėse randasi apie 1500 lietuvų. Dažnai rengiamos paskaitos. Išleista du anglų kalbos žodyneliai ir anglų kalbos gramatika.

Augsburge yra apie 1200 lietuvų. Veikia choras. Leidžiamas sieninis laikraštis. Suorganizuotas simfoninis orkestras, kuriam vadovauja F. Valeika. Koncertai rengiami ir bažnyčiose. Įsteigta pilna gimnazija ir veikia dvi pradžios mokyklos, o taip pat anglų, prancūzų ir vokiečių kalbų kursai.

Dinkelsbühl mieste ir apylinkėse gyvena apie 140 lietuvų. Daugumą gyvena privačiai. Kai kuriems lietuviams, atsiskiusiems grįžti į Lietuvą, buvo nutrauktas papildomas maistas.

Šiuo metu Vokietijoje yra pabėgusių nuo bolševikų apie 75 nuoš. visų Lietuvos žurnalistų. Hanau lietuvų stovykloje prieš kurį laiką buvo sukvietas Lietuvos žurnalistų suvažiavimas. Aptarti aktualiausi lietuviškosios spaudos Vokietijoje klausimai.

Poetas B. Brazdžionis Vyties Nemunėlio slapyvardžiu parašė vaikams eilių rinkinį Tėvų nameliai.

180,000 svarų drabužių lietuviams Vokietijoje

Sausio mėnesio pabaigoje iš BALF sandėlio, 101 Grand St., Brooklyn, N. Y., išgabenta 180,634 svarų drabužių ir batų siuntinys, skirtas nukentėjusiems lietuviams Vokietijoje. Šis yra didžiausias BALF siuntinys ir susideda iš šių drabužių ir reikmenų: vyriškų drabužių — 649 ryšuliai — 51,767 svarai, moteriškų drabužių 1,044 ryšuliai — 81,631 svarai, vaikams drabužių 284 ryšuliai — 20,668 svarai, patalynės 82 ryšuliai — 4,051 svarai, maišų — 1,872 poros vyriškų batų, 10,260 porų moteriškų batų, 800 porų batų vaikams, 590 porų košiošių, 3 dėžės guzikų, sagų, virbalų, siūlų ir kitokių smulkmenų; 500 moteriškų rankinių (handbags). Bendra šio krovinio vertybė yra per \$180,000.

Visas krovinys pakrautas į laivą "S S Roswell Victory" New Yorko uoste. Laivas išplaukė tuojau po pakrovimo. Ši Amerikos pagalba nuo karo nukentėjusiems lietuviams Vokietijoje turėtų juos pasiekti apie vasario mėnesio pabaigą.

Šis siuntinys sudaro didesnę dalį drabužių surinktų Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo vajeus metu, pereitą rudenį. Kiekvienas BALF skyrius, parapijos ir kitos kooperuojančios draugijos yra prie to vajeus prisidėjusios.

Kanapickas Kepykla
Lietuviška duona — turtai vestuvims ir paroms
PRISTATOMĖ I NAMUS
Užkite arba telefonokite
520 HUDSON AVENUE,
ROCHESTER, N. Y.
Tel.: Stone 4317

LINKSMA D'ETROIT
UŽEIGA
Geri gerimai —
linksma nuotaika
W. Zemaitis, sav.
2400 Fenkel Avenue
DETROIT, MICH.

Kaunas Baking Co.
Lietuviška ir amerikoniška duona, pyragai
PRISTATOMĖ I NAMUS
304 OLIVIA STREET,
MCKEES ROCK, PA.

CHARLES' BAR
LIETUVIŠKA UZEIGA
1503 Springwells
DETROIT, MICH.

GRAŽI CHICAGOS
UZEIGA
Mykolas Petrusovičius, sav.
6914 S. Western Avenue
CHICAGO, ILL.

NESIGAILĖSITE APLANKE
SIRDINGŲ LIETUVIŲ
UZEIGA
Juozas Laukonis, sav.
3410 Livernois
DETROIT, MICH.

MARGUTIS
Skaitykite Margutį, komp. A. Vanagaičio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą.
Eina du kartu į mėnesį.
KAINA METAMS \$2.00.
Prisiųskite 10 centų pašto ženklais, gausite vieną numerį pamatymui.
MARGUTIS
6755 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

Lietuviai Norvegijoje

Norvegų laikraštis Svelvik posten apie lietuvių dainų vakarą rašo:

"Leiskite man pasakyti, kad lietuvių parengimas Raudonajam Kryžiui buvo labai vykęs. Kino salė buvo iki pastutinės vietos pripildyta sužavėtos publikos. Visiems tiems, kurie negalėjo įsigrūsti salen, galime pranešti, kad Parengimas bus pakartotas. Programą sudarė dainos, muzika ir tautiniai šokiai. Viskas puikiai pravesta. Bet, ypač, ko mes negalime iš šio vakaro programos pamiršti, tai choro balsų grožybė. Nuo silpniausio pianissimo iki stipriausio fortissimo. Bosų tamsus sodrumas ir tenorų nespaužiamas išdainavimo būdas.

Lietuviai yra išauklėtas su daina. Kur trys ar daugiau susirenka, ten dainuojama. Ne tik vienbalsiai, bet būtinai ir tribalsiai, kurios tautinės melodijos garsų darnumą mes turėjome progą išgirsti. Lietuviai dainuojanti tauta tikra to žodžio prasme. Čia tai ir glūdi paaikškinimas, kad jie per tokį trumpą laiką suledino tokį chorą. Abu dir.

Pagrindė, lietuviškos dainos per daug nesiskiria nuo mūsų tautinių melodijų — sentimentalumu, tonu ir tekstu atžvilgiu. Pav. Paal sine Tautinė muzika yra vertingiausia muzika, kokią tik šalis turi. Iš jos išsivysto ir privalo išsivystyti kompozicinė muzika. Kas būtų buvę iš mūsų Griego be jos? Gaila, aš nepažįstu lietuvių kompozicinės muzikos, bet aš sprendžiu, kad, jei turima tokie šaltiniai, tai aišku, kokia ji turi būti tautiniai pabrėžta.

WILLIAM PASCHALL
718 Callowhill Street,
PHILADELPHIA 23, PA
Vienas iš didžiausių mėsos sandėlių Philadelphiaje.
Mes pristatome mėsa ligoni-nėms, restoranams ir kitoms vietoms
Telefonai:
Main 7626 Lom. 0677
" 7458 " 2293

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, sav.
63rd St. at Woodland Avenue,
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: Saratoga 9656
West 4117

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
3759 N. 7-th Street,
PHILADELPHIA, PA.

EDWARD MILAKNIS
PHILA. GASKET MGF. CO.
F and Atlantic Streets,
Gaskets, Washers,
Metal Stampings.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonai:
Bell, REgent 0228
Keystone, EAST 9009

ANTHONY WASKES
RESTORANAS
Ivairios rūšies valgiai ir gerimai
3904 FRANKFORD AVE.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEL. 5220

Lietuvių Naujienos
Mėnesinis žurnalas \$1.00 met.
332 North 6-th Street,
Philadelphia, Pa.

JOHN LUKAS
GERIAUSI VALGIAI IR GERIMAI
543 N. 12th Street,
PHILADELPHIA, PA.

JUOZAS KAVALIAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 SO. 2-nd STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel.: DEW 5136

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
1113 MT. VERNON ST., PHILADELPHIA, PA
Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graž. koplyčia erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvyne — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę jums suteikti geriausią patarnavimą.

LIBERTY FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

CRYSTAL TAVERN
John J. Dekinis, sav.
1509 W. BALTIMORE ST.,
Baltimore, Md.
Tel. Gil. 7281

BROOKS TAVERN
504 WASHINGTON BLVD.,
Baltimore 30, Md.
Tel. Lexington 9606

WALTER CAFE
Walter Medzveckas, sav.
1124 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.
Tel. Calvert 2284

JONAS GRICENA
LIETUVIŠKA UZEIGA
661 W. PRATT STREET,
Baltimore, Md.

IDLE HOUR TAVERN
J. M. Waisengoff, sav.
Šokiai kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį nuo 9 v. v. iki 2 val. ryto
Svečiai, atvykę iš kitų miestų, kviečiamas užsėsti į šią puikiai įrengtą užėgą
1417 W. BALTIMORE ST.,
BALTIMORE, MD.

(Pirmoji Lietuvių Paskolos Bendrovė Philadelphiaje)
Isteigta 1901 m.
CHARLES S. CHELEDEN, vedėjas
Jūsų santaupos garantuotos federaline apdrauda
204 North Broad Street, Philadelphia 2, Pa.
Telefonas RIT 7726

STANDARD FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
UNDER U.S. GOVERNMENT SUPERVISION
TURPAS \$15,000,000.00 — ATSAUGOS FONDAS \$1,200,000.00
GALITE TAUPYTI PER PASTĄ
JUSTIN MACKIEWICH, Pres. and Mgr.
4193 ARCHER AVE. CHICAGO, ILL.
Office hours daily: 9 A. M. to 4 P. M. — Wednesdays: 9 A. M. to 12 P. M. — Thursdays: 9 A. M. to 8 P. M.
Telefonas VIRginia 1141

VIENYBĖ

16. Oldest Lithuanian Newspaper Established 1886 by J. J. Paulius

PUBLISHED EVERY FRIDAY 412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVERgreen 4-0862

JUOZAS TYSLAVA Editor and Publisher

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879

PRENUMERATA METAMS

Jungtinė Valstybė \$3.00 Kitose kraštuose \$3.50

Advertising rates on application

Tai gana reikšminga

Tai, ką šiomis dienomis Bevinas pareiškė, būtent, kad Rusijos komunizmas gresia pasaulio taikai, yra gana reikšminga. Yra svarbu ir tai, kad ryšys su šiuo pareiškimu, anglų spauda, tiek kairioji, tiek dešinioji, pradėjo gana pikta kampaniją prieš sovietus.

Aišku, kad britai, kaip Europos kontinento jėga, geriau žiūri bolševikų pavojų. Tos tautos, kurias bolševizmas jau baigia ryti, seniai saukėsi anglosaksų pagalbos. Bet, deja, karo metu britams reikėjo daryti nuolaidų, kurioms, daugeliui atrodė, nebuvo galo. Pagaliau atėjo laikas, kai Didžioji Britanija, gavusi tiek smūgių iš savo "mielių" sąjungininkų, atsiskako atkreipti antrąjį veidą...

Ryšys su Bevinu pareiškimas JTO konferencijoje, štai, mus pasiekia dar ir kitos gana reikšmingos žinios: Amerikiečių ir britų zonoje, Vokietijoje, organizuojami jūgoslavų ir lenkų kariniai daliniai. Be to, yra žinoma, kad Vokietijoje dar yra visa eilė neisformuotų vokiečių divizionų. Mes taip pat turime žinių, kad britų zonoje yra du Lietuvos kariuomenės pulkai... Kam tos jėgos ten laikomos?

Niekas nenori nė girdėti apie naują karą. Karas yra pats pikčiausias būdas valstybių saulykiams derinti. Bet iš to, kaip šiandien elgiasi rusai Europoje, kiekvienam, sveikam galvojančiam, žmogui aišku, kad tai veda į naują karą. Taip elgiasi naciai, ir rezultatai šiandien jau visiems gerai žinomi.

Praeitį parodo, kad britai priešinosi kiekvienai valstybei, bandžiusiai primesti Europai savo jungą. Taip buvo su Napoleonu, taip įvyko su Hitleriu. Šiandien nėra Hitlerio, bandžiusio pavergti Europą. Bet ar Europa laisva? Ar tautos, kurias Hitleris buvo paveręs, jau yra atgavusios laisvę? Ne ir dar kartą ne. Ten, kur dar visai meseniai siautėjo naciai, šiandien — bolševikų teroras. Bet britai neis kariauti tik todėl, kad rusai laiko paverę Baltijos, Balkanų ir kitas tautas. Tik ar rusai, paverę pusę Europos, ruošiasi sustoti? Ne. Jie siekia išėjimo į Viduržemio jūrą, bazijų Graikijos salose ir šiaurinėje Afrikoje. Žodžiu, rusai, vykdydami savo ekspansiją, čimpia britų imperijai už gerklę.

Tai yra tas pats slidas kelias, kuriuo bandė eiti Napoleonas ir Hitleris, Tuo pačiu keliu, atrodo, dabar bando eiti Stalinas. Aišku, kad ten, kur kryžiuojasi dviejų imperijų keliai, paprastai įvyksta konfliktas. Kada šių dviejų imperijų keliai taip susikryžiuos, kad neišvengiamai turės įvykti katastrofa (jeigu iš viso ji kada nors įvyks) mes nežinome. Gana to, kad visi ženkliai rodo šįjimą ta kryptimi. Viena, betgi, yra gana aišku: jeigu bus karas, tai jis bus nukreiptas prieš paskutinį diktatorių Europoje. Tame kare, tame milžiniškame dviejų politinių ir ekonominių galybių susikirtime, be abejonės, turės progos atgauti savo laisvę ir bolševikų pavergtos tautos.

LIETUVOS KOOPERATYVŲ VEKLA BOLŠEVIKŲ IR NACIŲ LAIKAIS

Kooperatyvų veikla nepriklausomai Lietuvos gyvenime buvo pirmaeilis reiškinys. Vartotojų ir žemės ūkio kooperatyvai turėjo importą mašinių, mineralinių trąšų, druskos, naftos produktų, įvairių kolonialinių ir galanterijos prekių. Iš ūkininkų kooperatyvai supirkdavo įvairius grūdus ir juos eksportuodavo į užsienį. Minėti kooperatyvai buvo susijungę į Lietuvos Žemės ūkio Kooperatyvų Sąjungą Lietūkis, kuris atlikdavo šį milžinišką darbą. Lietūkio kapitalai virsijo milijoną penkis šimtus tūkstančių dolerių. Jo metinė prekių apyvarta prašokdavo šešiolika milijonų dolerių. Lietūkis turėjo moderniškus elevatorius ir didelius rajoninius sandėlius, o ž. ū. kooperatyvai daugumoje buvo pasistatę mažesnius sandėlius. Per eilę metų specialiuose kursuose buvo paruošta visa eilė kooperatyvams tarnautojų.

Didžiausia gamybos kooperatyvai buvo pieno perdirbimo bendrovės. Dauguma pienuių buvo moderniai įrengtos ir turėjo visą eilę grietinės nugriebimo punktų. Per šias įmones ūkininkai parduodavo pieną ir kiaušinius. Pieninėse išmoksinti pienukai gamindavo aukščiausios rūšies sviestą, kuris patekdavo į visus sviesto importuojančius kraštus. Visos p. p. b.-vės buvo susijungę į Centralinę Lietuvos Pieno Perdirbimo Bendrovių Sąjungą Pienocentrą.

Linų eksportą ir paskutiniojo laiku mechaninį jų apdirbimą vykdė Kooperatyvų Sąjunga Linas. Kredito kooperatyvai taip pat sėkmingai veikė. Beveik kiekvienas valsčius turėjo savo smulkus kredito draugiją (banką) ir narius aprūpindavo trumpalaikiu kreditu.

Buvo kooperatyvų ir specialios paskirties. Pažymėtinas kooperatyvas knygoms leisti ir mokslo priemonėms kraštą aprūpino Spaudos Fondas.

Išstojimas ir išėjimas iš visų bendrovių buvo laisvas. Valdovuosius ir priežiūros organus vietos kooperatyvuose slaptu balsavimu metiniuose susirinkimuose tiesioginiai, o Sąjungose bendrovių igaliotųjų suvažiavimuose. Kooperatyvai ir Sąjungos ekonominiai buvo pajėgūs ir veikė su pelnu. Pačiame žydėjime juos užklupo okupantai.

PIRMA RUSŲ OKUPACIJA Bolševikams demokratiškas Lietuvos kooperatyvų susitvarkymas ir sėkmingas jų veikimas nepatiko. Jie, pagal Maskvoje išdirbtą planą, tuo jau emėsi kooperatyvų griovimo darbą. Kooperatyvai buvo puolami už tai, kad jų nariai esą buožės, visai pamiršdami, jog nepriklausomoje Lietuvoje pirmiausia buvo pravaista žemės reforma ir darbininkai apkarpyti arba visai sulikviduoti. 90% koop. narių buvo daugumoje smulkūs ir vidutiniai ūkininkai ir beveik visi lietuviai. Mažumos turėjo tik nedaug Kredito Bankų. Bolševikai pirmiausia praveda "narių vajų" į ž. ū. kooperatyvus ir įrašo narius mažumų atstovus, kurie niekuomet kooperatyvais nesidomavo. Sukvietę susirinkimus įsakė pakeisti įstatus ir susijungę apskritimis į "Apkop-Sąjungas." (Apskrities kooperatyvų Sąjunga) kurios centre sudarė respublikos Sąjungą. Lietūkio pirmininką ir vyr. direktorių vet. gydytoją Tolišį areštavo ir visą laiką laikė kalėjime. Respublikinės koop. sąjungos pirmininku paskyrė p. J. Pakalką. Taip pat buvo "išrinktas" direktorius Eipšteinas. Iš Maskvos

buvo paskirtas komisaras Popov. Lietūkis nustojo teisės savarankiškai importuoti ir eksportuoti. Atsirado nauji skyriai: speckyrūs, kadru skyrius, kurie užsiimdavo tarnautojų politinės ištikimybės nustatymu ir jų šnipinėjimu. Ž. ū. koop. buvo įpareigoti surinkti grūdus ir vesti atsakomybę Visu trečdaliu padidėjo administratyvinis aparatas, kuris buvo specialiai suverbuotas iš svetimtaučių. Lietūkio formaliai nespėjo sulikviduoti.

Su gamybos kooperatyvais p. p. bendrovėmis bolševikams buvo didelis galvosūkis, nes Rusijoje tokių kooperatyvų jie neturėjo. O p. p. b.-vių nariai būti tik tie asmenys, kurie turi karves. Tad įvedimas nariams palankių asmenų iš svetimtaučių nebuvo pagutu. Pirmiausia prisuntė į Pienocentrą NKVD atstovą nedaug raštingą žmogų komisara Skorinką. Be jo sutikimo valdyba nieko negalėjo daryti. Jis nuo savęs Pienocentro skyriuose pastatė dar komisariukus. Atskiri tarnautojai buvo verčiami dirbti NKVD agentais (šnipinėtai).

Valdybos nariai Jučas ir Kubiliūnas buvo areštuoti ir laikomi kalėjime. A. Jučą nuteisė ir išvežė į katgorą Sibiran, Kubiliūnas, prasidėjus rusų vokiečių karui, tapo išlaisvintas. Ilgametis valdybos narys ir direktorius K. Jacovicius buvo ateistas iš pareigų ir nuteisėtas ištremti. Taip pat buvo pakeisti visi skyrių vedėjai. Per pusantro skirto bendrovių valdybos narių ir tarnautojų buvo ištremti į Sibirą. Pienocentras ir p. p. b.-vės buvo išpareigosios kaip ir Lietūkis su savo nariais, surinti iš ūkininkų valstybinį pieną ir kiaušinius duoklę. Vėliau komisaras Skorinka buvo pakeistas komisaru Filipov. Iš laišku, rašytų Filipovo jo viršininkui Maskvoje ir raištų Komunistų partijos centro komitetui matyti, kad jis buvo paskirtas koop. pieno pramonę likviduoti. Laiskė savo viršininkui jis nusiskundžia, kad buvęs sijstas didelioms pareigoms, o dabar gi jam tenka dangstyti kokiu tai techniko titulu ir gauti tik 900 rublių algos (Maždaug tų laikų direktoriaus algą). Raporte partijai jis atpasakoja Lietuvos pieno pramonės kūrimosi istoriją, nurodo kiek Lietuvos vyriausybės ji buvo paremta, ruošiant specialistus, premijuojant pienuių namų statybą ir mašinų įrengimą. Išvadoje motyvuoja, kad prie koop. pieno pramonės sukūrimo prisidėjo vyriausybė, bendrovių nariai yra buožės ir nepatikimi, siūlė Pienocentro ir p. p. b.-vių turtą nacionalizuoti ir perduoti pieno ir mėsos komisaro žinion. Pienocentras faktinai administratyviniai tam komisarui ir priklausė, tik bolševikams norėjosi jį likviduoti visai.

Kooperatyvų S-ga Linas buvo įjungtas į Rusijos Zagalion (Valst. linų apdirbimas) Lino įstatai nespėta pakeisti ir jį sulikviduoti.

Kooperacijos Bankas buvo nacionalizuotas ir perduotas rusų organizuotam Komunalniam Bankui.

Tūkstantai kooperatininkų įvairių bendrovių narių drauge su kitais Lietuvos tremtiniais, gyvulinuose vagonuose buvo išvežti į Sibirą.

Taip buvo palaužtas savarankus, demokratiškai susitvarkęs Lietuvos kooperatyvų veikimas.

Sekantis straipsnis — nacių okupacijos laikotarpis. T. V.

Mūsų Dienų Įvykiai

V. M. Klausutis

KENO TRAGEDIJA?

Vienybės korespondentas Europoje rašydamas apie profesorius V. Krėvės-Mickevičiaus "tragediją," išreiškia daug partinės neapykantos. Pasiskaičius Vienybės korespondento raštą, kyla klausimas, keno tragedija? Krėvės-Mickevičiaus, ar tų, kurie niekina šio žmogaus gerą vardą.

Mes žinom prof. Krėvės-Mickevičiaus praeitį, jo nuopelnus Lietuvai, kaip akademiko ir rašytojo. Lietuva mažai turėjo tokių sūnų, kaip Krėvės-Mickevičius. Šis neturtingo ūkininko sūnus (mano kaimynas Lietuvoj) nebuvo nei aristokratas, nei proletaras. Priešingai, Krėvės-Mickevičius buvo šaltai galvojančias akademikas, liaudies draugas. Šį faktą rodo jo raštai ir kultūriniai darbai, jo politinė humanitarinė, socialinė galvosena. Jis stovėjo nuošaliai partinės politikos ir plačiu mastu žiūrėjo į pasaulį. Jis vengė partinės politikos. Jis buvo patriotingas visuomeninikas, kultūringas, idealus inteligentas.

Krėvės-Mickevičius (kaip ir tūli liaudininkai ir socialdemokratai) bendradarbiavo su tautininkų vyriausybe, manydamas, kad jis savo valstybėnė savoka paveks tautininkų vadus pakreipti Lietuvos politines gaires į gerąją pusę ir tuo būdu ištrauks Lietuvą iš izoliacijos, sudaryti sąlygas Lietuvai pasiekti glaudžių santykių su kaimynais, užtikrinti saugumą sunkiai iškovotai nepriklausomybei išlaikyti.

Tokia sąvoka sutapo su prez. A. Smetonos, liaudininkų vado M. Sleževičiaus ir kitų galvosena. Deja, tautininkų vadai, ypač prez. Smetona, nebuvo pakankamai lanksčios politikos žmogus, per daug lėtai galvojo. Pasekmė to: Lietuva gyveno izoliacijoje, jos kaimynai šėlo, konspiravo. Nenuostabu, kad Krėvės-Mickevičius ir kiti žymūs akademikai nustojo vilties. Todėl Krėvės-Mickevičius pradėjo galintis tautininkų ir atsiskėlė nuo jam siūlomos vietos ministerių kabinete.

Prof. Vincas Krėvės-Mickevičius buvo demokratinės tvarkos šalininkas ir pageidavo glaudžių santykių su Maskva, kad tuo būdu pašalinus Maskvos pavojų Lietuvai. Jis nepasitikėjo vakarų Europos imperialistinėmis demokratijomis ir lenkų bei vokiečių vadais.

Panašią nuomonę turėjo ir kiti Lietuvos vadai, vilnietis dr. D. Alseika, Lietuvos liaudininkų vadas Sleževičius ir kiti. Su tokia galvosena sutapo A. Smetona. Buvo suprasta, kad Vilniaus atvadimas glaudžiai susijęs su šia problema. Kai rusai eis vaduoti ukrainus ir gudus iš lenkų nelaisvės, tai lietuviai eis kartu su rusais vaduoti lenkus pavergtus lietuvius. Prie tokios politinės galvosenos ir santykių su Rusija vertė Lietuvos saugumas, Vilniaus vadavimas, 1920 m. Lietuvos - Rusijos sutartys ir rytų Lietuvos sienos nustatymas.

Prez. A. Smetona atidėliojo šiuos žygius, lyg laukdamas palankesnių sąlygų. Šį faktą jis prisiminė, kalbėdamas New Britaine apie Lietuvos vadavimo reikalus ir klaidas praėityje.

Lenkijos ultimatas Lietuvai 1938 m. parodė neigiamus davinius. Tada jau buvo pervėlu siekti glaudžių santykių su Rusija. Kai prasidėjo karas, kai rusai okupavo Baltijos kraštus, tai partijų vadai išbėgo į užsienius, bet Krėvės-Mickevičius liko Lietuvoj. Jis rūpinosi gėbėdėi tėvynę krizės metu. Nepavydėtinių sąlygų ir aplinkybių verčiamas, jis tapo Paleckio "vyriausybės" ministru. O jei jis būtų atsiskėlęs, tai rusas būtų užėmęs tą vietą. Tad ar galima Vincą Krėvę - Mickevičių kaltinti ir įtarti pataikavimu maskoliams?

Šias Klausučio pastabas dėdami diskusijoms, mes patariame autoriui kantriai palaukti straipsnio apie Krėvę pabaigos, nes tik tada bus galima matyti "kas ir kaip." — Vien. Red.

VIENYBĖS SKAITYTOJŲ NUOMONĖS

KODEL POPIEZIUS NEPAKYRĖ LIET. KARDINOLO?

Vienybės 3 n. L. K. savo rašte "Nauji bažnyčios principai," labai apgailestauja, kad popiežius nepaskyrė lietuvų kardinolą.

Nėra abejonės, L. K. žino, kad popiežius skaitosi su tokia katalikiška tauta, iš kurios jisai gauna milijonus dolerių.

Jeigu neklystu, lietuvų tauta mokėdavo popiežių portris milijonus litų kas metai. Tokia pinigų suma popiežiui yra menkniekis, kuomet jo metinės pajamos siekia virš aštuonių milijonų dolerių.

Lietuvių tauta neturėjo milijonierių, kurie mirdami būtų palikę popiežiui kelis milijonus dolerių.

Airių, lenkų ir kitų tautų katalikai milijonieriai, mirdami, paliko popiežiui milijonus dolerių. Buvo ir gyvų, kurie paskyrė i popiežiaus išdą milijonus dolerių aukso.

Lietuvių tauta, per trumpą savo nepriklausomo gyvenimo laiką, nėra pasižymėjusi žiauriais darbais prieš katalikus, kiek yra pasižymėjusi katalikiškąjį Lenkija.

Kuomet Lenkija užėmė Galiciją, lenkų katalikai kunigai tuoj pareikalavo ukrainiečių graikų katalikų kunigus, kad jie priimtų Romos katalikų tikėjimą ir kad priverstų ukrainiečius tapti Romos katalikais ir pripažinti popiežių bažnyčios galva.

Ukrainos kunigai atsiskėlė priimti Romos katalikų tikėjimą, taip pat jie atsiskėlė versti ukrainiečius priimti Romos katalikybę.

Tada lenkų kunigai, su valdžios pagalba, puolė ukrainiečius visu žiaurumu. Ukrainiečių bažnyčias, vienuolynus, mokyklas ir kitas bažnyčių įstaigas sudegino, arba pavėdė Romos katalikams. 800 kaimų visai išnaikino; 3,000 ukrainiečių mokyklų uždarė ir pavėdė Romos katalikų mokyklomis.

Į ukrainiečių bažnyčias dė pasityčiojimo iš jų tikėjimo kunigai uždarė kiaules, arklaiki straipsnio apie Krėvę pabaigos, nes tik tada bus galima matyti "kas ir kaip." — Vien. Red.

miestuose ir kaimuose išjuokinimui ukrainiečių tikėjimo. Gyviems ukrainiečiams odas lupo iš nugarų. Kuomet tėvams odas lupo, tai jų vaikams liepė žiūrėti ir juoktis. Kuomet vaikai, matydami tokį baisų tėvų kankinimą, nesavą balsu klykė, tai vaikų odas lupo, o tėvams liepė juoktis.

Apie šią baisią padėtį Ukrainoje, du ukrainiečiai V. Tennytski ir J. Bouratch parašė prancūzų kalboje knygą, Les Atrocites Polonaises en Galicie Ukraine, 1919 metais. 1931 metais ukrainietis Emil Reyvuk surinkęs medžiagą apie lenkų žiaurumus Ukrainoje parašė knygą Atrocities in Ukraine.

Jeigu lietuvių tauta būtų turėjusi milijonierių, kurie būtų palikę popiežiui milijonus dolerių, ir jeigu lietuviai būtų pasižymėję žiaurumais su kitatikiais Lietuvoje, tai popiežius būtų paskyręs ne vieną lietuvį kardinolą, bet kelis.

Lietuvos tauta yra paskirta išnaikinimui. Hitleris su Stalinu padarė sutartį, kad Lietuva turi tekti Stalinui. Ir šią Hitlerio-Stalino sutartį užtvirtino Anglijos ir Amerikos valdžios. Dabar Stalinas deda pastangas kuogreičiausia išnaikinti lietuvų tautą.

Popiežius Pius XII tą viską gerai žino. Todėl koks jam išskaičiavimas skirti lietuvų kardinolą, kuomet tauta paskirta išnaikinimui?

T. J. Kučinskas

Kodėl Paryžius laukia taikos konferencijos?

(atkelta iš 1 pusl.)

Gal tai nujausdami, komunistai vėl griebis senos taktikos. Nors dabar jie dalyvauja vyriausybėje, sudarytoje iš trijų didžiausių partijų, bet vis labiau pradeda reikšti savo nepasitenkinimą ta vyriausybe. Iš kitos pusės, iki šiol aštriai polemizavę su socialistais, jie dabar vėl pradeda siūlyti akcijos vieningumą, o SENOJI LINIJA

Tuo tarpu vis dėlto vyriausybėje vyrauja senoji gen. de Gaulle politikos linija. Užsienio politikos srityje tai pasiūškia noru suartėti su britais ir su visu vakarų pasauliu. Visiems aiškėja, kad dar caro metu prasidėjęs flirtas su Sovietų Sąjungos Prancūzai neduoda jokios naudos. Kaip tik atvirkščiai: sovietai išstumia prancūzus iš tarptautinių didžiųjų valstybių konferencijų, eliminuoja juos iš pilės taikos sutarčių su nugalėtais kraštais, patys savo žinion paėmė didelius Vokietijos plotus rytuose priešinosi prancūzų pretenzijoms į Vakarines Vokietijos — Reino ir Ruhro kraštus — kurių prancūzai net nenori prijungti prie savo valstybės, o tik juos sutartautinti ir atskirti nuo Vokietijos. Iš kitos pusės, prekybinė sutartis su Sovietų Sąjunga parodė, kad sovietai net ir norėdami nieko negali padėti prancūzams taip opiu ūkiškuoju klausimu, ir Jungtines Valstybes lieka vienintelis kraštas, kuris gali ateiti į pagalbą.

Tokiomis nuotakomis Paryžius laukia taikos konferencijos, oficialiais pareiškimais turinčiais įvykti ne vėliau gegužės mėnesio. Jos belaukdam daugumas prancūzų, būda mi demokratis iš prigimties, su nerimu ir net tam tikru nepasitikėjimu klausia: ar taikos konferencijoje, taip pat, kaip ir dabar bevykstančioje Jungtinių Tautų Organizacijos konferencijoje Londone, bus rasta būdų sutramdyti neribotą Maskvos diktatūros Europoje troškulį? — Simas Marūnas.

Vinco Krėvės tragedija

LIETUVISKAS LAVALIS AR BOLŠEVIKŲ MAURAS?

(Tęsinys)

Jis savo metu buvo Trečio Fronto redakcijos narys, šoks toks poetas ir literatūros kritikas. Jis labai gerai, net imtymiai pažino visus artimuosius dabartinės literatūros bendradarbius ir puikiai nusivokė visuose marksistinės literatūros ir kultūrbolševikinės propagandos priemonių detalėse. Tik jis vienas tegalėjo taip smulkmeniškai atidengti visas jų gudrybes.

O pagaliau — Raila nepaslėps savo stiliaus. Ginčiuose jis mėgsta aštrumus, satyrą, ironiją, pikta sarkazmą, tam tikrus žodžius ir sakinius. Nėra jokios abejonės, nors ir kažinkokiais vardais prisidengty...

O po to ir buvo pradėta žodinė akcija visur, kur tik galima: — Na, žinoma! Juk Raila yra kaip tik persimetėlis! Jis dabar nori atsikėryti ir puola savo buvusius draugus iš Trečio Fronto. Bet prie ko čia Krėvė? Jį puldamas, Raila atlieka blaury "donosą" (įskundimo policijai).

Railos istorija irgi savotiškai įdomi. Jis buvo kairus literatas, vienas iš redaktorių to Trečio Fronto, kurį Lietuvoje visuomenė savo laiku, kolėjo, buvo apskelbusi esant komunistinių literatūros žurnalui.

Bet tai vargiai buvo visiškai teisinga, nes lietuvių komunistų spauda Rusijoje Trečią Frontą dar smarkiau puolė, negu vad. buržuazinė spauda Lietuvoje. Tik visai iš priešingų pusių. Buržujai tą žurnalą kaltino, kad jis esąs komunistinis. O komunistų spauda puolė, kad jis esąs socialfašistinis ir beveik žvalgybininkų bei visokių vilkų avies kailyje padaras.

Tikrai net ir šiandien sunku susivaikyti, kas ištikrujų buvo tas Trečiasis Frontas (kuriam ir Juozas Tysliava truputiuką bendradarbiavo...)

Tik liko žinomas faktas, — tas žurnalas dviejų priešingų ugnių puolamo puolimo neatlaikė ir sustojo. Didžioji jo bendradarbių dalis (Korsakas Radžvilas, Venclova, Cvirka, Sal, Neris, Jonas Šimkus) netrukus aiškiai nuėjo į bolševikų liogetį arba į socialistinę bei liaudininkų spaudą).

Greitai po "trečiafrontininkų" grupės susilukvidavimo, aiškiai priešingon pusėn pasuko tik vienas Raila, tuomet dar visai jaunas studentas. Keisti Maskvos klapčiukų puolimai, matyt, jį paragino iš esmės persivalvoti dėl marksizmo, ir jis apsiprendė tautiškai lietuviškai, o po kelių metų įstojo net į tautininkų partiją.

1936 metais jis jau buvo gana žinomas žurnalistas, rašęs Vaire, Lietuvos Aide, Oklino Patarėjyje ir ypač, kaip kasdieninis spaudos apžvalgy kalbėtojas per Kauno radiją. Apie savo buvusius draugus ligi tol jis niekad nei geru, nei blogu nekalbėdavo. Bet tie "draugai," patys galutinai persimetę pas komunistus, jį nuolat šukuodavo ir vedavo privačiai per danti, vadindami persimetėliu, karjeristu ir t. t. Nors iš tikrųjų jis iki tol jokios "karjeros" nebuvo padaręs ir kukliai tebesivertė iš sąvarankiško žurnalizmo.

ASTRI KOVA SU NEŽINOMU PRIEŠU

Šį nukrypimą apie Railą paminėjome tik taip sau pavairinimui ir gal dėl to, kad šio asmens pareiškimas mes dar viena kita proga pasinaudosiome kaip kurioms charakteristikoms.

Bet iš tikrųjų, nei Raila niekad niekur nepareiškė,

kad jis yra Valkiniškis, nei Valkiniškis, kad jis būtų Raila. Literatūrininkai taip tvirtino prisispyrę, ir publika taip tikėjo, bet jokio formalaus įrodymo nebuvo ir niekas jų neturėjo. "Literatūrininkai" iš kailio nėrėsi, norėdami sužinoti ir dokumetai įrodyti, kad Valkiniškis tikrai esąs Raila. Jie visai šnipinėjo per silpnabūdį Vairo redakcijos sekretorių E. Viskantą (šandien šis "tautiškas sekretorius" yra vienas iš nedaugelio, kuris dirba su Cvirka ir Venclova Lietuvos tarybinų rašytojų sąjungoje...). Bet redaktorius prof. Tamošaitis kiek tai saugojo paslaptį, jog net iš rankraščių tyrinėjimo šnipeliai negalėjo įrodyti, kas yra Valkiniškis.

Tikri ar netikri, bet spėjimai ir likos spėjimais. Valkiniškis pradėjo aštrią kovą prieš kultūrbolševizmą Lietuvoje ir tame vapvų avilyje sukėlė nemenką, ilgiau užtrukusią audrą.

O jos metu dar kaip niekad išryškėjo Krėvės veidas ir smarkiai naujos jo pozicijos.

TASYMASIS

Į Krėvės didžius pareiškimus bei išsisukinėjimus Valkiniškis labai plačiai per Vairą atsakė. Jis pabrėžė, kad pirmas, tiek antras Literatūros numeriai yra tikrai kultūrbolševikiški ir Krėvės vengimas pasisakyti rodo, kad tai yra jo apsisprendimas, apgalvotas ir sąmoningas, eiti su kultūrbolševikais. Taigi, dalykas yra daug rimtesnis, negu pradžioj atrodė: reikia daugiau susirūpinti tautinės lietuvių kultūros ugdymo sąlygomis ir keliais.

Užpultas ir niekinančiai apkrikštytas persimetėliu bei "donoščikiu," Valkiniškis nuo to laiko nebetausiojo nė Krėvės asmens. Jis įrodė, kad tik Krėvė nuolat politikoje blaškėsi ir jau ligi tol buvo persimetėliu net tris kartus. Jis parodė aliuzijų, kad šį kartą naujas Krėvės persimetimas aiškiai suka į bolševizmą...

O Krėvė, nežiūrind savo pažado nieko neatsakinėti, neišlaikė ir įsileido į visokių visų laišukų rašinėjimą per Lietuvos Žinių dienraštį, kur jis mėgino atsikirsti, ieškojo prie kabių prie Valkiniškio, visai "sifravo" tą slapivarde, siek tiek teisinoti, bet iš esmės nuneigė nė vieno konkretaus Literatūros kultūrbolševizmo fakto. Atrodė, kad visa ši kova Krėvės nuo kultūrbolševizmo ne tik negydė, bet dar daugiau stiprino jo išdidų ir keistą apsisprendimą žygiuoti su Radžvilos Cvirkos Venclovos kompanija.

O Krėvei, kaip esame minėję, žurnalistikoj niekad nesiekė. Gi šį kartą jis pataikė ant labai atkaklaus ir įkyraus priešininko. Valkiniškis per Vairą, kad ir rečiau, bet užtat sistematiškai rietė ragan kiekvieną Krėvės pareiškimų smulkmenelę, kompromitavo jo pastangas apdumti garsiu vardu ir nuopelnais naivių stebėtojų akis. Savo ironija ir sarkazmais, aštria logika ir kantriais privedžiojimais Valkiniškis labai palaužė nervuotą ir besiblaškantį Krėvė. Mieste emė kalbėti, kad Krėvė dėl to tikrai dešimt metų paseno ir kad Vairas pagaliau turėjo jo pasigailėti: — juk visgi tai geras ir garsus rašytojas.

Šitokia įkyri kova su Valkiniškio tęsėsi beveik ištisus metus. Pamažu ji išsiplėtė.

ZYGIS PRIEŠ VIENĄ KAREIVĮ

Prieš kurį laiką poetas J. Kuosa Aleksandriškis buvo turėjęs ginčą dėl pavardžių atlietuvinimo reikalo su prof.

Balkioniu, Liet. Aido redaktorium rašytoju Ignu Seinium bei kitais. Gindamasis nuo kelių priešininkų Aleksandriškis jų puolimą juokais pavadino — "Zygis prieš vieną kareivį." Vien tik ta sąmojinga antraštė tada atnešė jam kaip ir laimėjimą skaitytojų aki-vaizdoje.

Valkiniškio kova prieš Literatūros kultūrbolševikus buvo ne mažesnė, o gal daug didesnė. Jis jos jokių šmaikščių vardu nepakrikštijo, bet netrukus ji išsiplėtė į didelio masto kautynes.

Kaip suprantama, Krėvė turėjo daug šalininkų ir žymių užtarėjų. Taigi, jam gerų advokatų netrūko. Pastebėje, kad savo laiškais ir kitokiais "atsišaudymais" žurnalistikoje silpnas Krėvė tik vis daugiau susipainioja ir nukentia tie advokatai per įvairių spaudą, mobilizuodami visokius, net keisčiausius argumentus, pradėjo ginti Krėvės kelią, arba daugiau — puliti ir kompromituoti Valkiniškio liniją.

Be pacio prof. V. Krėvės, vienas po kito prieš Valkiniškio liniją išstojo prof. Balys Sruga, prof. Albinas Rimka, prof. Mykolas Biržiška (ypač ilgu ir piktu straipsniu per Chicago Naujienas) ir kai kurie kiti.

Ir Valkiniškis kiekvienam atsakė atitinkamai ilgiais straipsniais. Šiandien, po dešimties metų, žiūrint objektyviai, gal dėl kaikiurių smulkmenų būtų galima ir toliau ginčytis. Bet iš esmės Valkiniškio akcija galėjo įtikinti kiekvieną, jog Literatūra buvo neabejotinas kultūrbolševizmo produktas ir kad Krėvė ten atsirado ne per Korsako ar Cvirkos machinacijas, bet pats savo noru buvo apsiprendęs išbandyti dar vieną, kad ir labai rizikingą kelią politikoje...

PRASTAS KOVOS GALAS

Didelis vardas ir garsi firma daug reikią gyvenime. Tos dvi priežastys labai padėjo ir Krėvei.

Visuomenė labai domėjosi Valkiniškio straipsniais Vairaike, godžiai skaitė, sekė ginčo fazes, — bet vis dėl to daugiau palaikė Krėvė, negu Valkiniškį. Gal dėl to, kad visuomenė visomet daugiau palaiko užpultąjį, gal dėl to, kad pats Vairas buvo tautininkų žurnalas, o tautininkų kultūrinė politika nebuvo labai populiarai net ir jų pačių šalininkų rašytojų bei menininkų tarpe. Bet svarbiausia, nežiūrint jokių įrodinėjimų ir faktų, visuomenė nenorėjo patikėti, kad Krėvė būtų pasidaręs — kultūrbolševikas.

Ir todėl Vairo ginčą su "literatūrininkais" visuomenė, net patys tautininkai, žiūrėjo daugiau, kaip į linksną sportą, pramogą, įdomią "zobovą," bet iš to jokių rimtesnių išvadų nedarė.

Kartą ginčas buvo beneuinas net ligi Seimo. Kai kurie atstovai norėjo įteikti švietimo ministru interpelaciją: kasgi iš tikrųjų dedasi mūsų universitete ir ar galima žiūrėti į visą tai rankas susikryžius?

Bet tokia interpelacija Seime niekad nepasirodė. Pajutu apie grėsmę, Krėvės "advokatams" užteko Seime palieisti per atstovus atsišaukimą "kontrememorandumą," ir viskas nurimo. Švietimo ministras prof. Tonkūnas nepriblo nė žodžio nei dėl Krėvės, nei dėl Venclovos, nei kitų. Zymiai vėliau, tam pačiam Venclovai esant tarybinės Lietuvos švietimo komisaru, prof. Tonkūnas su šeima buvo išdepartuotas į Sibirą...

(bus daugiau)

Poezija

PILGRIMAI

Šimtai tūkstančių vargo klajūnų,
Nuo Šešupės, nuo Baltarių kopų,
Tartum žiezirbos, trenkus perkūniui, —
Išsisklaidėm po visą Europą...

Kelio dulkės, Lazda piligrimo...
Kartais ašara skruostą suvilgo...
Nesurandam gyvenimo rimo —
Ir svyruojam, lyg vėjuje smilga...

O ten, toliuose slypi gimtinė!
Tenai žemė šilainė brangiausia!
Tenai lauks paliktoji Tėvynė,
Piligrime, kur tik bekeliausi!...

Noko vyšnios ir obelės soduos,
Dūsgė liepoje vargo bitutė...
Šviro kryžius, kaip vargdenio godos,
Pasvirai tu prieš būti — nebūti!

Svyravai, kol atėjo — įsvarė...
Kol svajonė tava paskutinė,
Ejo dūmais, kaip vargo lūšnelė...
O tau liko lazda ir klajonė...

Štai jau metai — keliai piligrimo,
Tave išvedė klaidžiot pasauly,
Nors krūtinė skausmuose patvino, —
Nerada i gimtinę takelio...

Kodėl skruostai tau šiandien rasoti?
Kodėl balzganos miglos plaukuose...
Kuo dvasia neramioji nesoti, —
Kodėl lūpos — be šypsenos, juoko?...

Aš mačiau, kai tu prakaitą liejai,
Kasei apkūsus alkanas, basas;
Kada žemė nuo trenkimo drebėjo,
Tu nubraukdavai kruviną rasą...

Aš mačiau, kai skeveldros granatų
Tau lyg skarmalus sanarius draskė...
Ir veltui ten žmona, ar sesutė
Šavo myblimą stengtus surasti...

Tu buvai begalinė gurguolė,
Sausio mėnesio spiegiu beglostant,
Tu į žvilgantį smiegą parpuolus,
Glaudei stingstantį sūnų prie skruosto...

Aš mačiau — amžinai nepamiršiu,
Kai pro grotas kaceto žiūrėjai,
Kaip sugylė tave "rudos širšės,"
Nes laisvuojų žmogum būt norėjai...

Pažinau tave lagerio purvuos
Šalčiu, alkū naktimis stirenant
Tavo dienos, kaip graužiančios dulkės
Prie totalinio darbo sroveno...

Aš mačiau tave bunkery šalant,
Kai drugys žemę imdavo krėsti...
Tenai tūkstančių kaulai nubalo,
Po griuvėsiais sunaikintų miestų...

Aš mačiau, nes ir mano likimas,
Toje knygoje yra įrašytas,
Nes ir man tik lazda piligrimo,
Tik grimasos... tik žodžiai ranito!...

Šiandien vėliai štai mes susitikom,
Šimtai tūkstančių vargo klajūnų
Nuo Šešupės, nuo Baltarių kopų, —
Ir vėl dairemės naujo perkūno...

KLEMENSAS JŪRA

Munchen, 1945, X. 30.

Nežinomo kareivio kapas, Arlington, Va., netoli Washingtono, su sąryšinio keičti. Šią Amerikos šventovę pastatytą prieš 25 metus, kasmet aplanko įvairių tautų atstovai, palikdami vainikus ir tuo būdu pagerbdami žuvusius karius dėl laisvės.

MAYNE REID

RAITELIS BE GALVOS

ROMANAS

(tesinys)

— Aš noriu, kad tavęs čia tuojau nebūtų. Manau, kad supratai, ko noriu.

Luizė nuleido galvą ir nujojo; ją lydėjo jaunas Janis. Tačiau netolimoj pievelėj sustojo, nušoko nuo žirgo ir emė klausytis.

Prie nelaimingojo Geraldo namų užė pikti raitelių šauksmai, atskiri žodžiai ir kalbos. Toliau Luizė nugirdo kalbant vieną Kasijų Calchuną. Aiškiai ir įtikinamai liejosi jo drąsus argumentai; pabaigus jam, pasigirdo net plojimas.

Luizė neiškentė. Nepaisydamą savo palydovo, nubėgo atgal į Geraldo namus.

LINCO TEISMAS

Luizė netoli Geraldo buveinės atsistojusi už medžio, matė baisią sceną ir girdėjo įmirtusius vyrus šaukiant: kilpa jam! Tie žodžiai skambėjo Luizės ausyse, kaip liūdniausias laidotuvių varpas. Būrys vyrų buvo apstojęs du žmogus, gulinčius ant žemės, surištomis rankomis, būtent: Geraldą ir Felimą. Juodu tylėjo. Geraldui buvo įgrūstas į burną pagalėlis, kad savo klidėjimu netrukdyt teisumi dirbti. Felimą priverė tylėti, grasdindamas rykštėmis. Woodley ir Kasijus stovėjo iš šalies, kaip liudininkai. Vidury sėdėjo pirmininkas, greta su juo teisėjas, iš kito gi šono keturi asesoriai. Morisas taip blaškėsi į šalis, kad du vyrai vos-ne-vos tegalėjo išlaikyti jį už rankų; trečias visus savo sunkumu laikė prispaudęs jam kelius. Felimą kaltino dalyvavus toj žmogžudystėj, ir, neatšizvelgiant į tai, kad jis kuo aiškiausiai įrodė savo nekaltumą, juo netikėta, tvirtinant, kad jis esąs sugalvojęs tokį gudrų išsisukimą iš anksto.

Teismas tęsėsi keliadesimt minučių ir padarė išvadą, kad Henrikas Pointdesteris liko nužudytas Moriso Geraldo. Visų svarbiausias tos kaltės įrodymas buvo rastoji Gerald do bute Henriko skrybėlė ir apsiaustas. Būrys vis daugiau kilo balsų, reikalaujančių greičiau įvykdyti mirties sprendimą, o buvo nuspresta kaltinamieji pakarti po čia pat augančiu figos medžiu. Bet pirmininkas egzekuciją trukdė, nes tam sprendimui ne visi buvo pritarę.

— Vyrai! — tarė pirmininkas, — mano išmanyumu, dėl stokos įrodymų turime bei la atidėti, ligi pasveiks kaltinamasis, nes jo paaiškinimai taip pat yra svarbūs. O kadangi jis yra mūsų rankose, tad nepabėgs.

Tamsta šitaip samprotauji dėl to, — susuko įsikarčiavęs Kasijus Calchunas, — kad tamsta nesi nuskrūastas. Visai kitaip padainuotum, jei dabar būtų nužudytas tamsos sūnus arba brolis. Nejaugi jūs norit dar aiškesnių įrodymų?

— Taip, trūksta įrodymų, kad mustangų gaudytojas tikrai yra Henriko Pointdesterio užmušėjęs. Ar tamsta gali įrodyti?

— Jeigu teismo sprendimo greitumas pareina nuo mano parodymų, tai mielai noru paspasoksiu.

Ir Kasijus pradėjo pasakoti, kaip tą nelemtą naktį jis išėjęs į parką pasigėrėti puikios vasaros naktimi ir oru, kaip netikėtai gavo būti Henriko ir Geraldo susibarimo liudininku ir kaip nežinia kuriuo būdu jis po to susitikęs juodu kitoj upės pusėj už parko. Apie Geraldo ir

Luizės pasimatymą nutylėjo. Baigdamas tą pilną šlykštiaus melo liudijimą, neva susijaudinęs verkšnio balsu pasakė šitokią kalbą:

— Ir štai mano brolenas daugiau nebegrįžo. Tą naktį lova išbuvo nepaliesta lig pat ryto. Tikriausiai vargšas miega amžinu miegu kur prerijoj su sukrekusiu ant lūpų krauju ir mirties paslaptim širdy, kuri taip anksti nustojo plakusi.

O dtręs pirštu į Geraldą pridūrė:

— Štai žmogus, kuris visa žino ir kuris vienu prakeiktu kirčiu nutraukė kilniam jaunikačiui gyvenimo grią.

Calchuno kalba padarė pritingamą įspūdį. Dabar kuone visi reikalavo, kad teismo sprendimas tuojau būtų įvykdytas. Pirmininkas buvo liūdnas, nes vėl neteko vilties, kad teismas liks atidėtas tolimesniai laikui. Šauksmai "kilpa" ėjo vis garsyn, o vienas iš būrio net nutvėrė pagamintą virvę ir mėgino ją užnerti seniai nustosiam sąvokos Geraldui ant kaklo.

NETIKETA KLIOTIS

Kad dar bent viena minutė, Morisas būtų jau pakibęs po figos medžiu. Bet pirmiau negu tai įvyko, atėjo netikėtis. Woodley ir Kasijus stovėdamasis tuo, kad visų akys buvo atgrįžtos į Geraldą, taip išsinarpliojo iš pančių ir nušliaužė į netoliese auganti kaktuso krūmą. Čia nusilaukė žė spygliuotą šaką ir visovieko sudrožė ją ramiai besiganančiai Žebzo Stampo kumelėi. Kumelė iš didelio skausmo garsiai suzvengė ir šoko kaip pasitūsių į krūmus. Tas kumelės suzvengimas ir lyg šimto vilkų vejamos bėgimas, juo netikėta, tvirtinant, kad jis esąs sugalvojęs tokį gudrų išsisukimą iš anksto.

Tas kumelės suzvengimas ir lyg šimto vilkų vejamos bėgimas, juo netikėta, tvirtinant, kad jis esąs sugalvojęs tokį gudrų išsisukimą iš anksto. Teismas tęsėsi keliadesimt minučių ir padarė išvadą, kad Henrikas Pointdesteris liko nužudytas Moriso Geraldo. Visų svarbiausias tos kaltės įrodymas buvo rastoji Gerald do bute Henriko skrybėlė ir apsiaustas. Būrys vis daugiau kilo balsų, reikalaujančių greičiau įvykdyti mirties sprendimą, o buvo nuspresta kaltinamieji pakarti po čia pat augančiu figos medžiu. Bet pirmininkas egzekuciją trukdė, nes tam sprendimui ne visi buvo pritarę.

Ta pati bausmė būtų tekusi ir Felimui, jeigu jis nebūtų žvilgintį smiegą parpuolus, Glaudei stingstantį sūnų prie skruosto...

Tuo tarpu visas būrys sugrįžo vėl prie Geraldo ir vis pikčiau keikdamas ir siudalą atidėti, ligi pasveiks kaltinamasis, nes jo paaiškinimai taip pat yra svarbūs. O kadangi jis yra mūsų rankose, tad nepabėgs.

— Baillai teksasiečiai! — susuko piktai žiūrėdama į būvo vyrus. — Gėdykitės! Ką jūs noritė daryti? Ir tai vadinas teisingas teismas?! Kai teisiamasis negali praptarti nė vieno žodžio?! Tai tokia Teksase teisybė?! Esate ne teisėjai, o galvažudžiai!

— Ką tai reiškia? — susuko užkimusiu balsu Woodley, stverdamas dukterį už rankos. — Juk esu liepęs tau namo joti. Tai šitaip mane klausai? Šalin iš čia! Nedrįsk klistis į svetimus reikalus! (bus daugiau)

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS REIKALU

Seniai jaučiama didelė spraga informacinėje literatūroje anglų kalba apie Amerikos lietuvius.

Bet ta visa istorinė medžiaga mūsų kalboje yra išskaidyta ir nesujungta nė viename, bendrame istoriniame veikalame jokioje kalboje.

Tokios informacinės knygos anglų kalboje ypač pasigendama. Amerikos pilietis, ar šiaip asmuo, norėdamas gauti tikslesnę bendrą Amerikos lietuvių vaizdą, neturi kur kreiptis.

Tiesa, Amerikos lietuvių visuomenę nudžiugino neseniai pranešta žinia, kad didžiulė J. P. Lippincott leidykla šią vasarą išleis Vinco Ri...

Akivaizdoje šių trumpai paduotų faktų, mes jau pradėjome ruošti pirmutinę, pilną, bendrą Amerikos lietuvių istoriją anglų kalboje.

Knyga bus, maždaug 500 puslapių. Veikalas bus atiduotas į spaustuvę po pusantros metų, o gal ir greičiau. Norėčiau pabrėžti, kad ruošiamas projektas nėra tiksliai vieno asmens planas, be jokio konkretaus pagrindo.

Kaip pilna ir tiksli ta istorija bus, priklausys nuo pačios suinteresuotos Amerikos lietuvių visuomenės.

Kokios, tad, talkos prašome iš Amerikos lietuvių visuomenės? Sugestijų, patarimų, mums galbūt nežinomų informacijos šaltinių, atsiminimų ir kokios tik spausdintos ar ranka rašytos medžiagos turima, medžiagos, kuri būtų naudinga ir reikalinga, ruošiant minėtą veikalą.

Kokios, tad, talkos prašome iš Amerikos lietuvių visuomenės? Sugestijų, patarimų, mums galbūt nežinomų informacijos šaltinių, atsiminimų ir kokios tik spausdintos ar ranka rašytos medžiagos turima, medžiagos, kuri būtų naudinga ir reikalinga, ruošiant minėtą veikalą.

Pradžiai, mums ypač svarbu yra gauti: 1. Visų Amerikos lietuvių draugijų, susivienijimų, parapijų, organizacijų, įstaigų išleistų metraščių, jubiliejinių leidinių, istorijų, ir t. t.

2. Vardų (titulų) visų knygų — nežiūrint kokioje kalboje spausdintų — kurios Amerikos lietuviai yra minimi ar aprašomi, nežiūrint kaip netiksli ar neobjektinga paduota informacija būtų.

3. Pavienių asmenų atsiminimų apie lietuvių veikimą, kūrimąsi, organizavimą, apie lietuvių vadus ir veikėjus visose lietuviško veikimo srityse.

Is anksto tariame nuoširdų lietuvišką aciu už moralinę paramą šiam darbu, kurios tikimės iš Amerikos lietuvių visuomenės.

Prašoma adresuoti laiškus ir medžiagą autoriui šiuo adresu:

Edward J. Kubaitis, 8800 South Archer Ave., Willow Springs, Ill.

Ką pasakoja apie Lietuvos sportą

Neperseniai pabėgęs iš Lietuvos vienas iš sportininkų pasakoja:

"Sporto tvarka naujai įsteigtas Sporto Komisaratas, kuriam vadovauja Alekas Šimanas.

Buvę sporto klubų LGSF sportininkai priklauso sp. kl. "Spartakas". LFLS ir Tauro sportininkai — sp. kl. Kovas ir Perkūno sportininkai — "Zal giriui". Visi sportininkai yra atleisti nuo karinės prievolės, bt įjungti Vidaus Reikalų Komisariatan milicininkais arba VRLK tarnautojais.

Pabaigoje gegužės mėn. su rengtas 10 mastų krepšinio turnyras, kuriame be Kauno dalyvavo dar Rygos, Talino, Maskvos, Leningrado, Kijevo ir kitų miestų krepšinininkai — vyrų ir moterų.

Krepšinio turnyras vyko Kaune. Iš kauniškių krepšinininkų žaidė šie: Kulakauskas, Butautas, Sačkus, Leščinskas ir kiti. Pastarieji du, tai yra Sačkus ir Leščinskas, kaip buvę partizanai, sėdi kalėjime ir tik užstatą buvo išleisti aštuonioms dienoms žaisti turnyre. Patalpa, kurioje vyko turnyras, buvo papuošta tik Sovietų pareigūnų atvaizais."

JOHN V. BALTRUKONIS INSURANCE & REAL ESTATE NOTARY PUBLIC TEISINGAS, SAŽININGAS IR RIMTAS PATARNAVIMAS SAVO TAUTIEČIAMS 81 FOREST ST., KEARNY, N. J. Tel.: Kearny 2-3237.

JULIUS PAKNIS REAL ESTATE & INSURANCE SAŽININGAS IR SKUBUS PATARNAVIMAS VISAIŠ NAMŲ PIRKIMO, PARDAVIMO IR PASKOLŲ REIKALAIŠ. 133 SEELEY AVE., ARLINGTON, N. J. Tel.: Kearny 2-3249.

Sio mėnesio 12 d. visoje Amerikoje švenčiama Lincolno diena.

APIE ŽEMĖS KAIMYNĄ MARSĄ

Artimiausias mūsų žemės kaimynas yra Marsas. Jis planetoje stovi ketvirtose vietose nuo Saulės.

Marsas orbitos ilgis 2,400,000 km. Jis savo orbitą apkaia per 687 paras.

Marsas kaip ir visos ligi šiol žinomos planetos, juda iš vakarų į rytus. Jo judesys nėra tolygus.

Marsas mokslo istorijoje turėjo didžiausios reikšmės. Žymiausias astronomas Kepleris planetų judėjimui tyrinėti buvo pasirinkęs Marsą.

Marsas įvairiais metų laikais esti įvairiam nuo žemės nutoly. Arčiausia jis prisartina prie žemės 55,700,000 km. nutoly.

Marsas turi du palydovus. Jie vadinasi Phobos - Baimė ir Deimos - Išgąstis.

Marsas didumas jau seniai yra tiksliai nustatytas. Jo skersmuo sudaro apie 6,770 km., reiškia jis yra truputį didesnis už žemės pusiaujo spindulį, kurio ilgis yra lygus 6,378 km.

Marsas, kaip ir žemė, yra suplotas prie ašigalių. Trauka Marso paviršiuje yra mažesne už žemės trauką.

Jau septynioliktame šimtmetyje buvo nustatyta, kad Marsas sukasi aplink savo ašį. Jis apsisuka per 24 val. 37 min. 22 sek.

Marsas atmosfera yra labai maža deguonies. Mažiau, kaip ant žemės aukščiausio Eversto kalno viršūnės.

Taigi ir tokios gyvybės, kaip žemėje ten būti negali. Jei kada ir turėsime susisiekti su Marsu, tai vistiek ten negalėsime apsigyventi, nes nėra atitinkamų sąlygų gyvybei išsilaikyti.

Marsas atmosfera yra per skysta, permaža yra vandens garų ir jo temperatūros kitėjimo ribos yra perplačios.

Atomai, Paryžius ir "pasaulio galas"

Vasario 4 d., nakčia, Paryžiaus gyventojai buvo labai išgąsdinti. Kažkoks Jean Nocher per radiją pranešė, kad atominių bombų sprogių ir šiaip atomo skaldymo bandymų rezultate, atėjęs pasaulio galas.

Ryto metą, kaip teko girdėti, pats Jean Nocher savo "fantazijos" išsigando, nes paskubomis apleido Paryžių...

Kai jūrų laivai lėks į padanges...

Amerikos mokslininkai tvirtina, kad ateinančią vasarą daromose atominiuose bandymuose su jūrų laivynu Pacifico įvyksia nuostabių dalykų.

Siomis dienomis Šveicarijoje, aplink Berną, Biel ir Lucerną, vėl buvo jaučiamas žemės drebėjimas.

ri vandens. Tas vanduo, metų laikams kintant, panašiai, kaip ant žemės, keičia savo pavidalą. Atrodo, kad Marsas ir mūsų žemė turi bendrų fizinių savybių.

Be Marso atmosfera yra žymiai skystesnė už mūsų atmosferą. Atmosferos storis sluoksnis—200 km.

Marsas paviršiuje yra labai maža deguonies. Mažiau, kaip ant žemės aukščiausio Eversto kalno viršūnės.

Marsas atmosfera yra per skysta, permaža yra vandens garų ir jo temperatūros kitėjimo ribos yra perplačios.

IEŠKOMI

Adomaitienė - Skliudaitė, Marijona, duktė Kazimiero, kilusi iš Gudelauckio, Raudonės valsč., Raseinių apskr.

Brenciunas Pranas Antanas. Civilka Adolfas, sūnus Baltraus, kilęs iš Vaidatonių km. Kėdainių apskr.

Girdvyčiai, kilę iš Kėdainių apskr., Sėtos valsč., Gerdvylių km. Giraitis, vardas nežinomas, kilęs iš Pašlavančio kaimo.

Jakutienė - Klimaitė Ona. Laucius Jonas, kilęs iš Aulėlių km., Švedasų valsč., Rokiškio apskr. Anksčiau gyveno Chicagoje.

Linkevičius Vladas, kilęs iš Vidžiškių miesto, Ukmergės apskr. Atvažiavo į JAV 1928 m., 1938 buvo grįžęs Lietuvos. Turėjo restoraną.

Lukšis - Lukoševičius Vladas kilęs iš Panevėžio. Gyveno Montreal, Kanadoje. Meržvinskis Vladas. Mickus Petras, gyvenęs Chicago apylinkėje.

Minalga Pranas, sūnus Prano, kilęs iš Bakanų km., Velionos valsč., Kauno apskr. Pakštys Jonas, kilęs iš Pakščių km., Sėtos valsč.

Putrimas Helena, duktė Jono ir Kazimieros, gimusi Montreal, Kanadoje.

PHILIP BENDER AVALINĖS KRAUTUVĖ

Isteigta 1882 m. Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams

245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. Telefonas: EV 7-2043

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y. KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Telefonas, Evergreen 8-9770

MATTHEW P. BALLAS (BIELLAUSKAS) 660 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Notary Public Tel.: STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS (ARMAKAUSKAS) 423 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y. Tel. Evergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS V. R. VALANTIEJUS, Mgr. GENERAL INSURANCE AGENT 54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y. Notary Public Tel., Newton 9-4464

F. W. SHALINS (SALINSKAS) LAISVUOTAS GRABORIUS 84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuvėms

RODZEVICZ FUNERAL HOME P. RADZEVICIUS, Direktorius Telefonas, STagg 2-4409 402 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

IVAIRIŲ DRABUŽIŲ SIUVYKL

Siuvami įvairūs drabužiai moterims, vyrams ir vaikams pagal užsakymus. Drabužiai siuvami pagal vėliausias madas.

Reikalingi darbininkai: apreiteriai, preseriai ir rankiniai suvėjai. Alga gera. Patyrimas nereikalingas. Praneškite apie šias geras progas savo pažįstamiems.

JUOZAS LUGAUSKAS 168 ROEBLING STREET, BROOKLYN, N. Y.

SCHOLES BAKING INC.

LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA 532 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Mūsų duona pristatoma į kitus miestus. Mūsų kepykla je galite gauti vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniui ir kitokioms iškilimėms pyragų.

Tel. Evergreen 4-8802

Moterų Pasaulis

Vaidelytės atskrenda iš Philadelphiajos

Ar jūs žinote, kad Vienybės 60 metų jubiliejiniame koncerte, vasario 24 d., Labor Lyceum saleje, 947 Willoughby Ave., Brooklyne, šoks tautinius šokius Vaidelyčių grupė iš Philadelphiajos?

Taip, apie tai jau buvo pranešta Vienybėje. Net jų paveikslas buvo įdėtas.

Kas tos Vaidelytės? Pirmiausia, tai gražūs nepaprastai gražių mergaičių būrys, kurios, Lilijos Stilsonaitės Antanavičienės vadovaujamos, jau kurį laiką studijuoja tautinius lietuvių šokius. Šiandien jos šioje srityje jau yra taip išsilavinusios, kad su savo šokiais gali pasirodyti net tik lietuviams, bet ir kitataučiams. Faktiniai jos jau nekarant yra šokiosios ir lietuviams ir kitataučiams. Visi ir visados Philadelphiajos Vaidelyčių šokimu buvo sužavėti.

Ir, štai, dabar šių Vaidelyčių, šių jaunų, gražių lietuvių šokėjų grupė, atskrenda į Brooklyną, į jubiliejinį Vienybės koncertą. Kas jos tokios, tos gražios, graikščios lietuvaivės? Štai jų vardai:

Mildred Banytė, Ruth Banytė, Isobel Baniūzytė, Bonie Dapšytė, Aldona Deksnytė, Leonora Deksnytė, Helen Lipčiūtė, Stella Lipčiūtė, Elinora Markinaitė, Mary Skiotytė, Dolores Tunaitytė, Connie Zvigaitytė, Eva Zvigaitytė ir... kartu su šiomis, šventais lietuvių ugnį saugojančiomis, Vaidelytėmis atskrenda jaunas jų akordeonistas Eugene Tunaitis.

Dabar... Ar žinote, kad kartu su šiomis graikščiomis šokėjomis iš Philadelphiajos atvyksta jų tėvai, broliai ir giminės? Jie atvyksta į Vienybės koncertą todėl, kad kiekvienas iš jų didžiuliais tomis mergaitėmis, puikiais tautiniais šokiais sklaidžiančiomis lietuvių idėja Amerikoje.

SVEIKATA

Kartais ir dabar dar keliamas senas klausimas: ar sveika, valgant, gerti vandenį? Bevalgant, užsigerti dėl to, kad maistas geriau nuslinktų arba dėl to, kad nėra laiko tinkamai maistą sukramtyti, nėra geras dalykas.

Kita vertus, jei žmogus nori gerti, geriau yra gerti, ne kaip susivaldyti — žinoma čia turima galvoje vandens. Vanduo greitai iš skilvio pereina į kraują: normalomis sąlygomis jis neilgai užsilaiko skilvyje ir dėl to negali kenkti maisto virškinimo eigai.

Normaliomis sąlygomis virškinimo metu skilvio talpa yra gana skysta ten yra tarp 80 ir 90 nuoš. vandens. Maždaug tiek vandens ir turi savyje vaisiai, daržovės ir piešas. Sausi ir labiau koncentruoti dalykai, ypač cukrus ir krakmolos, turi traukti reikalingą virškinimui kiek vandens iš kraujo.

Iš to aišku, kad tas maistas, kuriame yra mažiau vandens, turi virškinimui imti vandenį iš žmogaus kraujo — tuo būdu kraujas, netekdamas tam tikro vandens kiekio, kelia troškulį. Taip keliamas valgio metu žmoguje troškulis turi būti gesinamas, kaip ir bet kuriuo kitu metu.

— Man reikalinga knyga ketverių metų berniukui.
— Gal būtų, pamkite šią, ponija, jos negalima suplešyti.
— Ne, kodėl gi... jis labai pavargs.

Moterys ir skrybėlės

Skrybėlė padaro didelę įtakos moters gyvenime: gali padaryti ją linksmesnę, labiau patenkintą, arba nepatenkintą, atkaklesnę, arba įsimylėjusią. Ji gali ją padaryti kur kas labiau melancholišką, negu iš tikrųjų ji būtų. Užtenka išnaudoti visus skrybėlių galumus ir kiekviena moteris gali atrodyti, kaip jai labiau patinka.

Kažkada buvo madoje didelės, žaidžiaučios šešėliais placiabrylės skrybėlės. Jas meiliai puošė kaspinais ir gelėmis ir jos padarydavo veidą sentimentalisku — kaip tuomet mėgdavo. Anais laikais moterys, pasiėmusios gražiais viršeliais ir aukso išspaudomis knyga, eidavo bet kur į parką pasivaikščioti, sudarydamos moteriškumo ir gracios išvaizdą. Jų sielos sielos atrodė tokios pat švelnios, kaip ir skrybėlių išlenkimai.

Šiandieninė moteris neturi laiko vaikščioti parkuose, bet jos skrybėlė dar vis tebevaidina svarbią rolę jos gyvenime. Skrybėlių bryliai, tiesa, sumažėjo. Bet jos vis derina.

mos su norais atrodyti linksmai, melancholiškai, ar kaip kitaip. Moterys dar vis liko savo pomėgių ir kaprizų vergėmis.

Čia parodoma šių dienų skrybėlė neabejotinai pasiūkusi. Tai tamsiai raudona vaivorkinė skrybėlė, priekios priderinta strauso plunksnos. Skrybėlė nemažiau meniškai padaryta, kaip ir tos, kurias moterys dėgdavo anais laikais, kai su knyga rankose sėdėdavo parko kaštanais.

Kur dingo kojines?

Jau keli mėnesiai, kai kenčiame didžiausią kojinių "badą" ir neatrodo, kad padėtis greitai pagerės. Ne kalbant apie "nylon" kojines, kurias buvo žadėta pagaminti dar prieš Kalėdas, šiuo metu krautuvėse nematyti net paprasčiausios rūšies kojinių. Kur jos dingo?

Už tai galima padėkoti OPA. Dėka OPA, mūsų sesės Meksikoje, Pietų Amerikoje, net ir Kinijoje dabar nešioja nylon ir kitokias kojines. Tuo tarpu amerikietės jau baigia nuplyšti OPA panaikinus kainų lubas į užsienius, suprantama, kad pramonininkai siūnčia kojines ten, kur galima gauti didesnę uždarbį. Sakoma, kad sandėliuose dabar tebestovi prikrauta 44 milijonai porų nylon kojinių, tik nė vienos poros negalima nusipirkti. Laukiama iki OPA sutiks kainas pakelti. O tuo tarpu mums patariama dažų pagalba suderinti pavienias, skirtingų spalvų kojines, kurios gal dar užsilikusios mūsų stalčiuose.

ATVYKO AMERIKOS KARIŲ ŽMONOS

Šiomis dienomis laivu Adgentina į New Yorko uostą atplaukė apie pusantro šimto Amerikos karių žmonų, su 175 vaikais. Pirmą kartą pamąčiusios Laisvės stovyklą, naujos Amerikos pilietės sutartinai užtraukė The Star Spangled Banner.

Ši mažametė parodo, kaip jos amžius mergaitės, būdamas namie, gali gražiai apsirengti. Ji vilki pavysdingai pasiūta kimona.

SALPOS SIUNTINIAI Į EUROPA

No. 107. (Per Daniją)

- 1 kg. lašinių
- 1 kg. salami
- 1 dž. kumpio
- 1/2 kg. sviesto
- 1/2 kg. sūrio
- 1 dž. grietinės
- 1 Prancūziją, Šveicariją, ir Luksemburgą: Kaina — \$11.
- 1 Švediją — \$9.75.

No. 126

- 1 1/2 sv. "roast beef"
- 1 1/2 sv. lašinių
- 1 sv. ryžių
- 1 sv. kavos
- 1/2 sv. sūrio
- 1/2 sv. arbatos
- 1/2 sv. pieno miltelių
- 2 dž. sardinkų
- 2 dž. kiaušinių miltelių
- 2 pak. sriubos dehydrated
- 2 plytos muilo
- 1 Prancūziją, Norvegiją, Italiją ir Belgiją: kaina — \$7.81.
- 1 Luxemburgą ir Šveicariją: \$7.97.

Užsakykite pen: Vienybės Agentūrą 412 Bedford Avenue Brooklyn, N. Y. Visi siuntiniai apdraudžiami.

LIETUVIŲ NUOTYKIAI VOKIETIJOJE

NUO NEMUNO IKI DUNOJAUS

Rašo Sofija Ambrazevičienė

1944 m. liepos 11 d. greitasis traukinys, kurio aš, mano sesuo Marytė ir jos vyras Jonas važiuavome, pradėjo artintis prie Vienos. Aukštam popelytė mainėsi gražūs vaizdai. Miškais apaugusios, mėlynuojančios kalvos tolimoje supo miestą. Slėny ramiai plaukė Dunojus. Tylu ir ramu, bet laukuose, netoli miesto, pamatėme apdegusius ir sulaužytus sparnais keletą sąjūgininkų lėktuvų. Pasidarė aišku, kad ir čia nevisuomet ramu, kad ir čia laiks nuo laiko žaidžia karo dievaitis.

Po stoties stogu buvo jau prieblanga. Garsiakalbiai rėkė paskutines naujienas. Aplink mus judėjo įvairiaspalvė, tūkstantinė minia, kurią daugiausia buvo tamsiaodžių, tamsiaakių ir nešvarių balkamiečių. Pamatė viens kitą, jie pakeldavo ranką ir istardavo: "Servus." Mes, su savo mažais lagaminais paskenom minioje ir nepasijutome, kaip atsidūrėm stoties багаžo skyriuje. Kur eiti toliau ir ką daryti? Miestas milžiniškas, žmonių milijonai, bet nei vieno žmogaus, kuris mus pažintų ir norėtų mums ką nors padėti.

Susikuprinusi sėdėjau ant savo dalktų netoli багаžo langelio, kaip tuo tarpu Marytė ir Jonas bėgiojo visomis kryptimis ir klausinėjo pas žmones, kaip ir kur galima būtų gauti nakvynę. Taip praėjo geras pusvalandis. Pagaliau pasirodė Marytė, lydima kokio tai vokiečio. Tai buvo malonios išvaizdos, viduramžis vyras. Jisai persistatė, kaippo stovybos inžinierius Pilzas, bet rankos jo buvo išvogtos, kaip paprasto juodadarbio. Sujaudintas Marytės susikrimitu vaidu, o gal ir patrauktas jos grožio, įsiai prijėję ir paklauso, ko ji taip susirūpinusi. Jinau nuosirdžiai papasakojo, kad esam pabėgėliai ir neturim kur prisiglaust.

"Jūs bėdote aš galiu padėti," tarė Pilzas, "bet ar turite Jūs nors kiek lašinių?" Nors viešbutiai labai perpildyti ir gauti kambarį beveik neįmanoma, bet čia netoli, aš turiu pažįstamą porteri. Jei jūs jam duosite gabalą lašinių, tai jis gal jus ir priims. Galim pamėginti."

Mes dar nežinojome, kad lietuviški lašiniai užburtas raktas, kuris atidaro uždaras duris. Mes vedėmės iš namų 5 kilogr. lašinių. Tai buvo nedidelis kiekis, bet su juo galima ko nors pasiekti. Atjovus daugiau kaip pusę kilogramo lašinių, Marytė išėjo su Pilzu, o mudu su Jonu pasilikom. Po valandėlių abudu sugrįžom. Iš Marytės veido supratau, kad jai pasisekė. Tai, pasiėmė багаžą ir lydimi Pilzo išėjom iš stoties.

Visi buvom nustebinti stoka susisiekimo priemonių. Prieš stotį nestovėjo, kaip paprastai, nei eilės automobilių, nei vežimų. Vienintelė priemonė pervežti багаžai — rankiniai vežimėliai ir keturiais ratais mažos platformytės, bet ir tų buvo sunku gauti. Puošnioje Vienoje tai atrodė ubagiška ir juokinga, ir aš ilgai negalėjau priprasti prie tokio vaizdo. Visi keliautojai ejo pėsti. Mums eiti buvo netoli. Apsupom darželį iš vienos pusės stoties ir, perėję skersai gatvę, atsistojom prieš viešbutį. Tai buvo gražus, šešių aukštų, pastatas, gotiškaime stiliuje, kaip ir gretimai stovintieji namai. Įėjom į vestibulį. Porteris, kuris jau buvo gavęs lašinių, mielai mus sutiko. Laiptai ir viršų buvo iškloti raudonu kilimu ir užsisukimuose stovėjo palmės. Kambarinės mus pakvietė su dalktais į liftą ir momentaliai atsidūrėm antram aukšte. Mus įvedė į didelį kambarį su dviem milžiniškais langais

į gatvę. Ant langų buvo gražios užuolaidos. Grindys išklotos šviesiu kilimu ir vidury stovėjo dvi gražios lovos su aukštais, minkštais pagalais, be to, buvo dar žalia, pliusinė sofa, spinta su veidrodžiu ir du gražūs stalai. Pasukę kraują, pastebėjom, kad yra šaltas ir šiltas vanduo. Mes tuo labai apsidžiaugėm, nes visoje kelonėje, kuri tęsėsi dvi dienas ir dvi naktis, ne tik negalvojome nusiprausti, ar pailsėti, bet nebuvo kur nė atsisėst. Visą laiką stovėjom koridoriuje prie lango, ir buvom apnešti dulkiem ir suodžiais iš garvežio, ir — juodi, kaip pečkiai. Tuoju nusiprausėm ir užmigom kietu miegu.

Ryto metu, atsiėmę ilgai dar gulėjom lovoje, nes neturėjom kur skubintis ir, be to, dar buvom pavargę. Pro langus pylėsi į kambarį stipri saulės šviesa, žaidė ant kilimo ir aukso dulkeles. Po langais šlamėjo kaštonai. Pagulėję valandžiukę, atsikėlėm irėjom ieškoti ką nors pavalygti. Nebuvo reikalo toli eiti. Nusileidę laiptais, pamatėm restoraną, į kurį ir užėjom. Žmonių buvo pilna. Mes, kaip ir kiti, gavom sriubos ir silkės su paprika. Aš dar nebuvo valgiusi paprikos, jinau labai apdegiom liežuvi. Sriuba turėjo pamazgų skonį ir nė vieno rituluko riebalų. Po pietų galima buvo išgerti puodelį juodos kavos su sacharinu. Tai buvo kuku, bet dar nebuvo badas. Sugrįžom namo ir sėdėjom pusiau lūdinėje nuotaikoje. Kažkas pasibeldė į duris. Tėjo inteligentiškos išvaizdos, metų 28, vaikinai ir pasakė, kad jis yra lietuvis Dimša, jau keli metai atvažiavęs į Vieną studijuoti dainavimo meną. Sužinojęs, kad atvažiavo lietuviai, jis negalėjo atsispriti norui pasikalbėti su tautiečiais. Po kelių minučių atėjo ir Pilzas. Jie pasiteiravo, kur ir kokius mes valgėm pietus. Mes neįgiamai papasakojom.

"Jūs nežinote, kur valgyti," pasakė Dimša, — aš jus nuvesiu į rusišką restoraną, Zar-ptica, kur už mažus pinigus duoda sočiai ir gerai pavalygti, o valgiai tokie, kaip ir Lietuvoje. Aš galiu visus ten nuvesti pavakarieniauti."

Visi noriai sutikome ir išėjome pavakarieniauti ir pasidaryti po miestą. Neturėdama ūpo, pasilikau namie. Atsisėdau prie lango. Mačiau placiąją gatvę, kurios vidury ejo apdulėjusių medžių alėja. Kas pora minučių, ten ir atgal, bėgiojo tramvajai, kuriuos aptarnaudavo jaunos moterys. Jos dėvėjo mėlyną uniformą ir buvo vikrios. Žmonės ramiai vaikštinėjo gatvėmis, kiti, eidami, skaitė. Ant kampo stovėjo žmogus su baltu žiurštu ir pardavinėjo saldainius. Jis buvo panašus į rusą, suveltaiš ligais plaukais ir ilga barzda. Iš to matėsi Ost ir West Bahnhofo stotis. Paėmiau apsiaustą ir nuėjau į stotį, tikėdamasi pamatyti atvažiuojančius vakariniu traukiniu pažįstamus lietuvius. Traukinys jau buvo atėjęs. Stoties perone sėdėjo daug vyrų ir moterų iš Lietuvos. Kiti gulėjo čia pat ant žemės. Atlėpti baisios audros nuo gimtosios pastogės, vyrų buvo užsimastę ir susirūpinę, moterų veidai pavargę ir iškaninti. Kitos buvo išsimurzinusios nuo ašarų. Vaikai verkė be pertraukos. Oras buvo tvankus. Jie buvo išprakaitavę ir jų plaukučiai prilpė prie skruostų. Šimtai mūsų ikryiai apglėdė šiuos vergus. Nežinodami, ką su savim daryti, jie taip gulėdavo čia po keletą dienų ir niekas nerūpinu jų likimu. Pažįstamų neradau ir pasitraukiau nuo šio lūdinio vaizdo, negalėdama jiems nieku padėti.

Sutemo. Pradėjo lyti. Gatvės buvo tuščios, tamsios, tik kur ne kur, ant kampu, žybciojo mažos, mėlynos lemputės. (Bus daugiau)

PRENUMERUOKITE VIENYBĖ, GERIAUSIĄ LIETUVIŲ SAVAITRAŠTĮ AMERIKOJE

Vienybės Jubilėjaus proga, skaitytojai ir rėmėjai prašomi gauti bent po vieną naują prenumeratorių. Tai gražiausia dovana, kurią jūs galite suteikti savo laikraščiu, sulaukusiam 60 metų sukaktį.

Vienybėje bendradarbiauja patys geriausi Amerikos ir Lietuvos žurnalistai ir rašytojai

Tai ne tik senasias bet ir kulturingiausias lietuvių savaitraštis Amerikoje.

Užrašykite Vienybę savo draugui ar giminei.

Prenumerata metams: Jungtinėse Valst. \$3.00
Kanadoje ir P. Amerikoje \$3.50
Europoje ir kitur \$4.00

Siųsdami prenumeratą išrašykite šį kuponą:

Vardas .....

Adresas .....

Miestas ir valst. ....

Užrašo .....

VIENYBĖ
Oldest Lithuanian Newspaper

412 Bedford Avenue Brooklyn 11, N. Y.

REGENT Toy Shop

James J. Dirrie, sav.
28-30 Market Street
AMSTERDAM, N. Y.
Telefonas 2275

Lietuviška Užėiga

IVY LEAF PLACE
A. Smith, sav.
42 Schuyler Street
AMSTERDAM, N. Y.

STOKNA'S

Liquor Store
Įvairių rūšių vynai, likeriai ir deginė
225 E. Main Street
AMSTERDAM, N. Y.

Lietuviška Vaistinė

SCHELL'S
Red Cross Pharmacy
E. Main ir Schuyler Streets
Kampas
AMSTERDAM, N. Y.
Telefonas 96

GAZOLINO STOTIS

JONAS BABLINSKAS ir SUNUS, sav.
Važiavojant Main Rd. 5 tai geriausia vieta smotai

245 E. Main St., kmp. John St
AMSTERDAM, N. Y.

SALDAS GRILL

VYNAS — DEGTINĖ — ALUS
GERI UŽKANDŽIAI
22 SHULER STREET,
AMSTERDAM, N. Y.

Rupsio Restoranas

Puikūs valgiai, gėrimai
Geras patarnavimas
Grazi svietainė ir baras
237 MAIN STREET,
AMSTERDAM, N. Y.

New Yorkas ir Apylinkė

VIENYBĖS KONCERTĄ ATVYKSTA DAUG SVEČIŲ IŠ KITŲ MIESTŲ...

I Vienybės jubiliejinį koncertą, kuris įvyks sekmdienį, vasario 24 d., Labor Lyceum salėje, Brooklyne, atvyksta daug svečių iš tolimų miestų. Pirmiausia pranešama, kad iš Philadelphia automobiliais ruošiasi apie 70 asmenų. Be to, gautas pranešimas, kad iš Pittsburgo atvyks ponia Puskunigienė. Pakeičiui ji sustoja Philadelphiaje pas Tunaičius ir čia įsijungia į bendrą vykstanių į Vienybės koncertą ekskursiją.

Neseniai gauti laiški iš Hartfordo, Waterburio, Ansonijos, New Haveno, New Britaino ir Bridgeporto. Iš visų šių miestų atvyksta vienybiečiai minėti Vienybės 60 metų jubilieju.

Žodžiu, jubiliejinis Vienybės koncertas turės daug tolimų svečių. Koncerto programa, kuri, kaip žinoma, bus nepaprastai turtinga ir įdomi, taip pat visus vilioja. O ką jau kalbėti apie New Yorko ir apylinkių lietuvius, kurie kasmet gausiai suplaukia į Vienybės koncertus?

Taigi, jau netoli ta istorinė Vienybės sukakties diena. Vasario 24 d. jau čia pat. Vykstantiems į koncertą patariam nesivelinti, nes programa bus stengiamasi pradėti kiek galima punktualiai — 4 valandą po pietų. Visi, kurie norite salėje turėti patogesnes vietas, prašomi rezervuoti bilietus iš anksto.

Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimas

Kaip kasmet taip ir šiomet, viso pasaulio lietuviai minės Lietuvos Nepriklausomybės šventę, vasario 16 dieną įvairiose vietose, įvairiais būdais. Brooklyno L. Tautininkų Klubas, šeštadienio vakare, vasario 16 d., rengia iškilmingą puotą savo klubo patalpose, 337 Union Ave. ir kviečia visus T. Klubu narius, rėmėjus ir draugus toje puotoje dalyvauti. Programoje numatoma tai dieną pritaikinta paskaita bei kiti pamarginimai.

Sekmdienį, vasario 17 d., Webster Hall salėje, New Yorko, Lietuvių Tarybos yra rengiamos prakalbos, kuriose visi lietuviai turėtų dalyvauti ir parodyti savo vieningumą dviasią ir išvermę mūsų visų kovai už tėvų šalį Lietuvą kenčiančią neapsakomai priešpauą ir žvėrišką naikinimą.

Leit. Garšva grįžo namo

Leitenantas Juozas Garšva, žinomų Juozo ir Kazimieros Garšvų sūnus, po virš keturių metų tarnybos, garbingai paleistas, grįžo į savo tėvų namus.

Leitenantas Juozas Garšva, jr. stojo kariuomenėn, eidamas aštuonioliktus metus, tame pat jauname amžyje jis buvo pakeltas į leitenantus. Tai, be rodo, jauniausias lietuvis karininkas Amerikos armijoje.

Leitenantas Juozas Garšva, jr. veik visą savo karinę tarnybą laiką buvo Pietų Pacifiko, dalyvavo daugelyje kovų ir buvo sužeistas.

Sūnaus grįžimu džiaugiasi tėvai ir sesuo Anita Paulienė.

Elenos Povilanskienės brolis — Italijoje

Žinomų biznierių Antano ir Elenos Povilanskų giminaitis kunigas Stasys Valiušaitis atsisaukė iš Italijos. Jis yra Elenos Povilanskienės brolis. Povilanskai apsidžiaugę sužinoję apie savo brolių ir svogerių kunigą, kuris, laimingai ištrūkęs iš bolševikų teroro, šiuo metu studijuoja Gregorijano universitete, Romoje Italijoje.

Savo pirmame laiške kunigas Stasys Valiušaitis siūnia sveikinimus ne tik savo gimėnams, bet ir visiems baisogaleičiams, gyvenantiems Amerikoje.

Grįžo iš Italijos vienybietis Batus

Šiomis dienomis su Amerikos prekybiniu laivu grįžo iš Italijos Vienybės skaitytojas Jonas Batavičius. Kalėdų metu Batus lankėsi Romoje, kur jam teko susitikti daug ten gyvenančių lietuvių. Nuvykęs į Romą, Jonas Batus priėjo prie Vatikano sargybinio ir jį paklausė, "kur yra Lietuvos atstovybė." Sargybinis nurodžius pasiuntinybės adresą, Jonas tuojau ten nuvyko ir susipažino su visa eile žymių lietuvių, kaip vyskupas Bučys, buvęs pasiuntinys Lozaraitis, Lietuvos ministras prie Vatikano Girdvainis, rašytojas Babickas ir kiti. Svečias buvo pakviestas pas vyskupą Bučį pietų ir pavaišintas pažintiniu vynu. Ta proga, Jonas Batus B.A.L.F. skyriui Italijoje paaukojo 3,000 frankų ir 2,000 litų.

Grįžęs į Brooklyną, Jonas Batus buvo atsilankęs Vienybės įstaigoje ir, ta proga, paaukojo Vienybės Namų Fondui penkinį ir, be to, užsimokėjo prenumeratą.

NENORI UNO

Stamford, Greenwich ir Westchester gyventojai, kaip ir jų organizacijos, griežtai protestuoja prieš Jungtinių Tautų Organizacijos nutarimą įsikurti tose apylinkėse. Mat, įsikūrus JTO centrai, gyventojai turėtų iš ten išsikraustyti. Dėl to protesto telegramos siunčiamos ne tik į Washingtoną, bet ir į Londoną, kur dabar vyksta JTO posėdžiai.

Pagalba Belgijos lietuviams

Sausio 24 d. iš New Yorko išplaukė norvegų laivas S S Empire Pakeha su 5,000 svarų drabužių ir batų siuntiniu Belgijoje esantiems lietuviams.

B.A.L.F. komitetas Belgijoje pasirūpina tuos drabužius išdalinti.

Nauji uždabiai Brooklyno siuvėjams

Brooklyno siuvėjai gavo naujus uždabius sąrašus. Kaip žinoma, Brooklyne yra kelio šimtai siuvėjų kontraktorių ir didelis lietuvių skaičius verčia šiuo amatu. Naujai sudaryti uždabiai gana sudėtingi, tad siuvėjų tarpe vyksta tam tikri svarstymai ir pasikalbėjimai, iki visi išsiaiškina savo būsimus uždabius.

Prašo pagalbos

Šiomis dienomis adv. Al. Wentz gavo laišką iš lietuvių P. Vonžodo, tarnaujančio lenkų armijoje, Italijoje. Laiške adv. Wentz prašomas padėti jam surasti nežinia kur dingusią jo žmoną, buvusią Oną Melnykaitę iš Keturalakių kaimo ir valsčiaus, Vilkaviškio apskrities. Vėliausiu laiku Vonžodienė gyvenusi Vokietijoje.

Tas pats Vonžodas neseniai yra parašęs laišką kitam brooklyniečiui, Jozui Ginkui, prašydamas užrašyti jam Vienybės joms prašymą patenkino.

Sveikina iš Floridos

Vienybietis Andrius Lapė atsiuntė mums atvirutę, kurioje jis sveikina visus brooklyniečius "iš saulėtos Floridos."

Mirė L. Točonio brolis Lietuvoje

Vienybės skaitytojas Leonas Točionis, gyvenęs 76 Clermont Ave., Brooklyne, gavo iš Lietuvos laišką, kuriame pranešama, kad praėjusiais metais ten mirė jo brolis ta tam tikri svarstymai ir pasikalbėjimai, iki visi išsiaiškina savo būsimus uždabius.

JOS DAINAVIMU JŪS BŪSITE SUŽAVĖTI

POLYNA STOSKA-STOSKIUTE

Jau visiems žinoma, kad garsioji operos artistė Polyna Stoskiute dainuos jubiliejiname Vienybės koncerte, vasario 24 d., Labor Lyceum salėje, 947 Willoughby Ave., Brooklyne. Pradžią 4 valandą po pietų. Ji dainuos daug gražių ir iki šiol mūsų publikai negirdėtų lietuviškų dainų.

IESKOMI

Šiomis dienomis Vienybėje gauta, UNRRA kortelių iš Vokietijoje esančių Lietuvos pabėgėlių, kurie ieško savo giminių Amerikoje. Ieškomi šie:

Armonas, Jonas, sūnus Matijosiaus, kilusio iš Lietuvos, Gudelių Budviečių kaimo, Vilkaviškio apskrities, gyvenęs New Yorke.

Buivydas, kilęs iš Zagarės, buvęs jūrų kapitonas - karininkas.

Čižauskai, Vincas ir Tamas, gimę Lietuvoje, šiaurinėse apskrityse, Vilkaviškio apskrityje, arba jų vaikai gyvenantys Brooklyne ir Chicagoje.

Bružinskienė - Dumbliauskaitė Antosė, kilusi iš Menaiskės kaimo, Seinų apskrities ir Vladas Dumbliauskas, brolis.

Dunaitis, William, gyvenęs Detroit, Mich.

Jakaitis, Jonas, anksčiau gyvenęs 33. Leonard Street, Brooklyn, N. Y.

Leveckiai, Jonas ir Marijona, gyvenę Scranton, Pa.

Mažeikienė - Luisytė, Magdė, duktė Stasio, gyvenusi Flushing Ave., Brooklyn, N. Y.

Meškevičius, Silvestras, sūnus Juozo, kilęs iš Lietuvos, Kurpikų kaimo, Vilkaviškio, Apskr., gyvenęs Rio de Janeiro.

Naruskevičienė - Pečiukaitytė, Mikalina, duktė Jono, kilusi iš Lietuvos Ukmergės apskr., Gelvonių valsč., gyvenusi S. Boston, Mass.

Ieškomeji maloniai prašomi atsiliepti ir atsiimti minėtas UNRRA korteles, kurios yra kartu ir leidimas ieškantiems siųsti laiškus ar siuntinius. Rašykite ar kreipkitės: Vienybė, 412 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

Dėkoja už rūbus

Šiomis dienomis mūsų skaitytojas Povilas Kubilius, Maspethe, gavo iš Prancūzijos tokią padėkos laišką:

Mielas tautietai,

Man teko laimės gauti švarką, kuriame radau Tamstos adresą. Jausdamas pareigą Tamstai padėkoti, rašau šį trumpą laiškutį.

Tiek aš, tiek daugumas kitų lietuvių reikiame Tamstai ir kitiems Amerikos lietuviams už suteiktą mums nepaprastai svarbią paramą, atsiunčiant šiuos rūbus.

Mes, ne savo noru išblaškyti po visą pasaulį, buvome tikrai reikalingi kieno nors paramos. Ir štai Amerikos lietuviai pirmi paskubėjo ateiti mums pagalbon, paskelbdami pas save rūbų rinkimo vąjį.

Aš asmeniškai esu Tamstai ir kitiems broliams Amerikos lietuviams labai dėkingas už suteiktą mums Jūsų paramą. Gyvendamas Lietuvoje, vokiečių okupacijos metu, ir dalyvaudamas slaptose Laisvės Kovotojų sąjungoje, veikiant prieš vokiško okupanto valdžią, buvau suimtas, laikomas kalėjime ir po to išvežtas

NEW JERSEY LIETUVIŲ VEIKĖJŲ PAREIŠKIMAS TARYBAI IR MISIJAI

Sausio 10 d. New Jersey lietuviai veikėjai, susirinkę Essex viešbutyje, Newarko, paruošė ir pasiuntė Tarybos ir Misijos vadams tokį pareiškimą:

Mes, žemiau pasirašę New Jersey lietuvių organizacijų veikėjai, numatom, kad šiuo momentu Amerikos Kongreso bei Senato balsas yra veiksmingai vienintelė viltis Lietuvai laisvę atgauti.

Dėl to mes nuoširdžiai prašome Jus, Amerikos Lietuvių Tarybos ir Amerikos Lietuvių Misijos vadus, kad tuojau pradėtumėte akciją, pasižadėdami remti šias virš minėtas rezoliucijas ir paragintumėte Amerikos lietuvių visuomenę tą patį daryti. Tai duotų progą šias rezoliucijas praveisti ir kartu pateiktų pagrindą Amerikos lietuvių vadavimui veiksmingai subendrinti ir net į vieniną darbą sueti.

Bendra veiklos programa būtų tikriausias pagrindas ir bendram darbui.

Tad prašome Amerikos Lietuvių Tarybą ir Amerikos Lietuvių Misiją subendrinti veiklą ir išvystyti vieningumą, ko pageidauja Amerikos lietuvių visuomenė kovai už Lietuvos laisvės atgavimą.

J. V. Valickas,
V. Ambrozevičius,
Kun. J. Kelmelis,
Antanas Masandukas,
Joseph E. Zemaitis,
Kazys Jasaitis,
A. S. Trečiokas.

JAU LAIKAS PILDYTI INCOME TAX BLANKS. Šiuo reikalu visiems gerai tarnauja mūsų raštinė, kurioje dirba takų ekspertai. Kreipkitės pas

A. S. Trečioka
314 Walnut Street,
Newark, N. J.
Tel. Market 2-4867
ir Mitchell 2-2976

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Šventadieniai susitars

LIETUVIŠKA ALUDĖ
KARŠTI UŽKANDŽIAI
K A S D I E N
★
Patogi vieta užėjimui su MOTERIMIS
★
Alus. — Didelis pasirinkimas visokių gėrimų
Juozapas Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

LIETUVIŲ RADIO VAKARINĖS PROGRAMOS
J. P. GINKUS, Direktorius
KETVIRTADIENIAIS 7-30 val. WWRL 1600 kc.
Gyvena virš 14 metų oro bangomis, transliuojama visuomenės įvairūs pranešimai, naujienos, muzika.
(Viešosios žinios, parengiamos: koncertai, šokiai ir t.t. Vestuvės, puotos, liūdnai pranešimai.)
AD. JAZAVITAS, muzikos ved. V. UBARAVIČIUS, parengimų ved. C. MARMA, programos ved.
405 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas Evergreen 4-7142

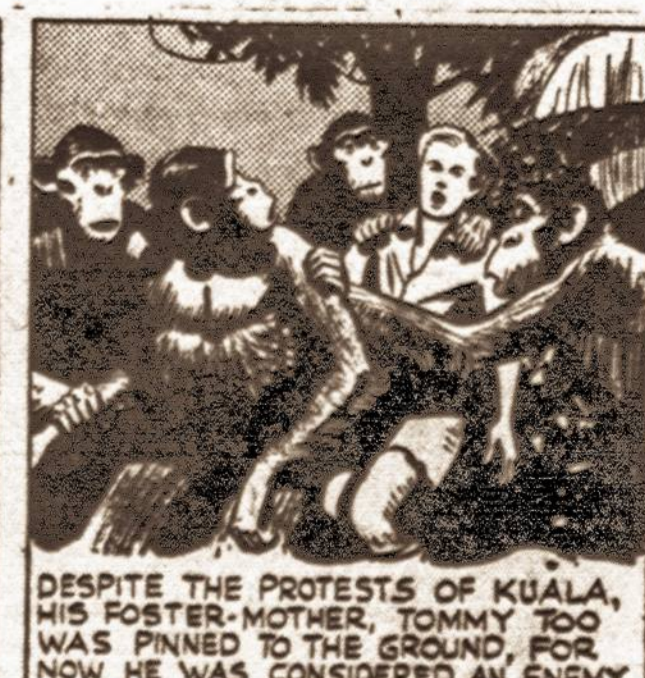
TARZANAS IR TARZELĖ

Pasišokėjusi beždžionė staugo nutraukė Tommy nuo šakos. Netikėtai berniukas, kartu su bestija, nukrito tiesiai ant merginos ir ją parmušė. Atrodė, kad drašiai pradėta kova turės nueiti niekais.

Nieko nelaukusios kitos beždžionės užpuolė bandžiusius pabėgti baltuosius. Tuo tarpu, kai vienos beždžionės laikė sugavusios merginą, tai kitos bestijos buvo nutvėrusios berniuką.

Nepaisant Kuala, buvusios Tommy globėjos, protestų, ši kartą ir vaikas buvo lygias traktuojamas. Dabar beždžionės jau ir jį laikė savo priešu, nes jis susidėjo su baltąja mergina.

Paguldžiusios ant žemės abu savo priešus, beždžionės vėl tęsė savo baisų šoki. Beždžionės buvo labai patenkintos, nes joms pasisekė greitai apsidirbti su savo baltaisiais nelaisvais.

Edgar Rice Burroughs.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numery

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1 — 2 popiet
6 — 8 vakare
Tel. Evergreen 8-9229
161 No. 6th Street

DR. BLADAS K. VENCIS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Prektadieniais uždaryta
Tel. ofiso STagg 2-0706
Namų — Jamaica 6-3834
499 Grand Street

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
1 — 8 vakare
Prektadieniais uždaryta
Tel. Evergreen 7-8868
221 So. 4th Street